

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXI Gruodis - December 16, 1976 Nr. 50

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lenkija šiandien

RIMAS DAIGŪNAS

Su Hitlerio talka Maskva prarijo Pabaltijį ir žiauriai jį virškina savo nepasotinamame skilvyje. Lenkijos Maskva praryti neįstengė. Caro laikais didesnė Lenkijos teritorijos dalis buvo inkorporuota Rusijos imperijon. Dabar tai nėra. Lenkija tėra sovietinis satelitas, jos teritorijoje stovi sovietinės šarvuotos divizijos. Komunistinė lenkų valdžia privalo klausytis Maskvos čiaudėjimo. Bet, pro forma, Lenkija yra savaranki valstybė, nes turi savo atskirą vėliavą ir himną, savo atstovavimo užsieniuose įstaigas ir, dargi, tam tikrą nerašytą teisę šiaušti prieš Maskvos igeidžius ir apetitus.

Lenkija yra komunistinė valstybė, tačiau didelę svarbą turi ir katalikų hierarchija. Su tuo privalo skaitytis kompartija. Lenkai nesibaido garsiai surikti, kada reikia - kainų problema, religiniai rūpesčiai, auklėjimo negalavimai, ekonominės bėdos ... Lenkai išeina į aikštes ir gatves, ir griūna komunistinis ministrų kabinetas.

Su šitokia reputacija Lenkijos valstybė žinoma už jos sienų, laisvame užsienyje.

Kaip patys lenkai aptariamus valdo suminkštintas komunizmas. Ir tas suminkštintas komunizmas, palaikomas sovietinių tankų pabūklais, vis nepajėgia galutinai užsmaugti pakaruoklio kilpos ant vis budrios ir gajos Lenkijos nepriklausomos valstybės idėjos kaklo.

Suminkštinto komunizmo sistema laikosi lenkuose jau dešimtį metų. Vienok ta sistema nepajėgė gyvenimo sąlygų pagerinti. Prie maisto, ypač gi mėsos krautuvų visuomet ilgos ir irzlios eilės. Sunku gauti komunistinės buities pasaldinimą - cukrų. Benzino galionas kainuoja, lyginant su JAV valiuta, per du dolerius. Butų krizė pasiekė žiauriausio punkto. Užsakyto buto tenka laukti ... dešimtį metų!

Kodėl ekonominė padėtis nesitaiso? Opozicininkas, buvęs Lenkijos Seimo narys Stefanus Kiselewskis pareiškė: 'Mėsos kainos čia neturi reikšmės. Reikalas liečia žmonių pasitikėjimą. Žmonės nebepasitiki valdžia. Gie rekas apgavo žmones.'

Tokiu pat tonu pareiškė ir Lenkijos katalikų bažnyčios (Nukelta į 4 psl.)

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus naujoji valdyba. Sėdi iš kairės: sekr. Kazimieras Karalis, kult. parengimų vadovė Eugenija Maslauskienė ir pirmininkas Jonas Mockus. Stovi: ižd. Vytautas Stuogis ir vicepirm. Stasys Astrauskas. Skyriaus valdyba sausio 22 d. Lietuvių Namuose Clevelande rengia Dirvai paremti balių, kuriame programą atliks poetas ir rašytojas Antanas Gustaitis iš Bostono. J. Garlos nuotr.

PARTIZANINIS KARAS

Vien tik jo galimybė išvadavo daug tautų

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kai šios eilutės buvo rašomos, Jungtinių Tautų t. y. suverenių valstybių skaičius buvo 147 ir greitai vėl paaugs. Tai dėl visas tautas apėmusio tautinio atgimimo ir dėl to, kad trokštančią nepriklausomybės tautą sunku numalšinti. Iš pirmo žvilgsnio tai gali atrodyti keistokai. Juk gerus ginklus ir gerai apmokytus juos valdyti karius gali turėti tik didžiosios valstybės. Taip ir yra. To nepaisant palyginti negausūs partizanų būriai ar net teroristų grupės gana lengvai pasiekia savo politinius tikslus. Žinia, prie to prisideda pasiturinčiųjų tautų nenoras kariauti. Joms nelabai reikalingos ir bazės ar žaliavos, išmėtytos po visą pasaulį. Savo varžovą juk gali sekti iš labai aukštai skrendančių satelitų. Nuo daug avantiūrų sulaiko ir atominio karo gresmė. Bet visa tai nenuneigia fakto, kad su partizanais yra labai sunku kariauti ir dažniausiai neapsimoka. Tai buvo žinoma jau prieš Vietnamo karą.

1956 metais prancūzų generolas Allard buvo operacijų vadas Vyr. Sąjungininkų Kariuomenės Vadovybėje

Europoje SHAPE. Iš to posto jis buvo paskirtas vadovauti prancūzų kariuomenei Alžyre, kovojančiai su partizanais. Išvažiudamas jis paklausė vokiečių atstovo toje vadovybėje generolo grafo J. A. von Kielmanseggo apie vokiečių patyrimus partizaniniuose karuose. Kad sėkmingai kovoti su partizanais — mokė vokiečiai prancūzų — reikia:

- turėti savo kariuomenės bent 10 kartų daugiau už partizanus;
- turėti galimybę nutraukti partizanų tiekimą iš užsienio taip, kad jie negalėtų išlyginti nuostolių žmonėmis ir medžiaga;
- reikia gyventojams, kurių krašte kovojama, o ypač tai dažniau, kuri aktyviai remia partizanus, duoti du dalykus: įtikinantį politinį tikslą ir užtikrinti jų saugumą.

Toks buvo vokiečių patyrimas iš kovų su partizanais Jugoslavijoje ir Rusijoje. Generolas Allard kovodamas Alžyre išpildė dvi pirmąsias sąlygas. Jis turėjo pakankamai kariuomenės, tačiau negalėjo išpildyti trečiosios. Nepriklausomy-

bei negali surasti pakaitalo!

Dabar tas pats vokiečių generolas, kuris nuo 1963 iki 1966 m. buvo NATO sausumos kariuomenės Europosviduryje vadas, o vėliau iki 1968 m. visų NATO ginkluotų pajėgų toje srityje vyr. vadas, SPIEGELYJE nagrinėja amerikiečių nepasisekimą Vietname, remdamasis gen. William C. Westmoreland knyga: "A, Soldie Report" (Doubleday leidykla).

Pagal dabar jau į atsargą išėjusį grafą Kielmansegg, amerikiečiai nesilaikė iš jo patyrimo išvestų taisyklių. Jie nesiekė pirmosios sąlygos, antrąją pildė tik su viena ranka ir būtent kaire, jiems nesisekė ir su trečiąja sąlyga. Bet tai nebuvusi karių kaltė, bet nelaimingai susidėjusių aplinkybių. Johnsono administracija ilgą laiką slėpė, kad turima reikalo su rimtu karu. Viešumai buvo nutylėti šiaurės Vietnamo reguliarių dalinių dalyvavimas kautynėse, kas savo keliu dar daugiau rišo savąsias rankas.

Be to, pirmą kartą istorijoje, namuose pasilikusieji per televiziją matė kautynių laukus televizijų ekrane.

LOS ANGELES NEOLITUANŲ 1,000 DOLERIŲ PREMIJA

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania, Los Angeles Valdyba 1976 m. lapkričio mėn. 29 d. posėdy nutarė įsteigti nuolatinę 1000 dolerių premiją paremti įvairius lietuviškus kultūrinius pasireiškimus.

Ši premija kasmet galės būti skiriama tam pačiam ar kitam tikslui.

Šios premijos mecenatas bus L.S.T. Korp! Neo-Lithuania, o reikalingą sumą kasmet po šimtinę sudės 10 Los Angeles neolituonų.

Plačiau šiuo reikalu bus paskelbta vėliau, susitarus su Vyr. Valdyba ir po Los Angeles neolituonų senjorų metinės sueigos.

Ed. Balceris

nuose. Kadangi oficialiai tai nebuvo laikoma karu, nebuvo ir jokios cenzūros ar savanoriško susivaldymo iš medijos pusės.

Media daugiausia prisidėjo prie to, kad Vietnamo karas yra pats pirmasis istorijoje, kuris buvo pralaimėtas tik politiškai ir psichologiškai, bet ne kariniai Media paverė didžiausią amerikiečių laimėjimą, sėkmingą Tet ofensyvą atmušimą, jų didžiausiu pralaimėjimu. Iš tikro per Tet ofensyvą žuvo 10 kart daugiau puolėjų negu gynėjų, ir ji taip susilpnino komunistų pusę, kad jiems atsigausti reikėjo keturių metų!

Strateginiai didžiausia amerikiečių klaida buvo "Graduated Response" — palaipsninis atsakymas. Pradžioje truputį bombarduoti, po to duoti priešui šansą atsipeikti, paskui vėl bombarduoti, bet niekada pakankamai.

Tokia strategija atitinka nenorinčiam laimėti filosofijai, kurios tikslas yra puolėją įtikinti, kad jis negali laimėti. Bet ji visai netinka kovoje prieš stiprų ideologiską priešą kaip komunistai. Tokia strategija esanti jėgų išsemimo, bet ne priešo, o savo paties, strategija.

Pats Westmoreland savo pasikalbėjime duotam Spiegelui 1975 m. iš Vietnamo (Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Jei kas tikėjosi didesnių permainų užsienio politikoje Carteriui persikrausčius į Baltuosius Rūmus, turėjo nusivilti naujam prezidentui pasirinkus savo Valstybės Sekretorium New Yorko advokatą Cyrus Vance, kuris yra tipišką 'Eastern Establishment', po II didžiojo karo vadovaujančiam JAV užsienio politikai, prezidentas. J. F. Kennedy 1961 m. jį paskyrė Gynybos Departamento gen. juriskonsultu, L. B. Johnsonas Gynybos Sekretoriaus pavaduotoju. Jis buvo siunčiamas į Panamą, Santo Domingo ir Kiprą, ten prasidėjus krizėm. Jis padėjo Averell Harrimanui derėtis su šiaurės Vietnamu Paryžiuje. Respublikonams perėmus Baltuosius Rūmus, Vance vertėsi privačia praktika ir savo klientų reikalais lankėsi kelis kartus Maskvoje ir 1975 m. Kinijoje.

Iš Vances nelaukiama naujų idėjų. Jo pirmasis uždavinys būsiąs tartis su sovietais dėl atominio ginklavimo apribojimo, nes vadinamas SALT paktas baigiasi ateinančių metų spalio mėn. Kaip žinia, Carteris per rinkimus žadėjo siekti abiejų super-valstybių atominio arsenalo sumažinimo, kas, aišku, įmanoma tik 'detentes' atmosferoje. Vances būdas leidžia jį laikyti daugiau techniku, principinius sprendimus paliekant pačiam prezidentui. Turint galvoje Carterio menką patyrimą užs. politikoje, didelę įtaką jį gali turėti jo Saugumo patarėjas. Į tą postą minimas Zbigniewas Brzezinski, kuris priklausė tam pačiam 'establishmentui'.

★

Tuo tarpu Fordo administracija savo dienas užsienio politikoje baigia NATO užsienio ir krašto apsaugos ministerių suvažiavime Briuselyje. Jie ten turėjo konstatuoti tolimesnį jėgų balanso pasvirimą sovietų naudai, kas leidžia įsivaizduoti staigų sovietų puolimą, kurio dabartinės gynybų jėgos nepajėgtų atremti. Paskutinėmis žiniomis, santykis tarp NATO ir Varšuvos pakto karinių pajėgų yra toks:

NATO	Sov. Blokas
tankų 11,000	26,500
artil. 6,200	8,300
Taktinių lėktuvų 2,860	5,300
atominių sviedinių 7,000	3,500

Už kelių metų naujų ginklų dėka tas balansas gal nebus toks baisus, jei bus skiriama daugiau lėšų apsiginklavinimui, tačiau tai nėra tikras dalykas. Juk Carteris žadėjo sumažinti karinį biudžetą 5-7 milijonais. O kai

Briuselyje JAV Gynybos Sekretorius pasiūlė NATO organizacijai iš JAV-bės nusipirkti už 2,5 milijonus dolerių Boeing 707 lėktuvų, kurie aukštai skraidydami savo radarais laiku su-sektų sovietų kariuomenės telkimą puolimui ir tuo būdu leistų vakariečiams jam pasiruošti. Vakarų Vokietija pasiūlė sprendimą tuo reikalu atidėti iki kitų metų vasario mėn., kada kanceleris Schmidtas sudarys naują vyriausybę ir Bonnos seimas išrinks naują krašto apsaugos reikalų komisiją. Tais reikalais plačiau pasiskysime kitą savaitę, dabartinio jėgų palyginimo pakankama supratimui, kodėl, jei sovietai kalba apie detente, visi kiti tam irgi priitaria.

★

Tragiški nesusipratimai pabloginio JAV santykius su dviem NATO nariais: Turkija ir Graikija, kuri, panašiai kaip anksčiau Prancūzija pasitraukė iš NATO karinės sąjungos, bet liko politinėje. Atrodo, kad dabar atėjo eilė sugesti santykiams su Pietų Korėja, kas turės didesnės įtakos ir santykiams su Japonija. Trumpai tariant, Pietų Korėjos diktatorius Park Chung Hee, susirūpinęs, kad Washingtono administracija neatšauktų iš jo krašto ten dar esančių 40,000 karių, liepė savo ambasadoriui nesigailėti pastangų ir lėšų įgyti kongreso narių, ypač demokratų, simpatijų. Parko nelaimei, jo griežtas režimas įsigijo daug priešų, kurie proga pasitaikius apie tą akciją papasakojo JAV valdžios organams ir spaudai. Kadangi tai lietė kongreso narius, kongresas nerodė tokio susidomėjimo ir noro tardyti kaip Watergate atsitikimu, nors pirmieji gandai apie tai pasklido jau 1973 metais. Dabar naujos liepsnos seniai rūsenančiam laužui davė pabėgėlis iš Pietų Korėjos ambasados Washingtono Kim San Keun, kuris FBI agentams davė naujų duomenų apie 'aukas' gynais pinigais įvairių kongresmanų kampanijai, o

kai kada net stačiai jiems į kišenę.

Visa tai padės tiems, kurie jau seniai reikalauja iš Korėjos atitraukti amerikiečių kariuomenę. Per rinkiminę kampaniją Carteris tai žadėjo padaryti per keletus metus.

Žinia, 33 milijonai Pietų koriejiečių nėra didelis objektas pasaulio scenoje, tačiau amerikiečių pasitraukimas iš Korėjos negali neturėti įtakos JAV santykiams su Japonija, kuri pati turėtų pasijusti nesaugiai po amerikiečių atominiu skėčiu ir ko gero gali pasiryžti pati ginkluotis. Liki mo ironija juk panorėjo, kad jei korėjiečiai bandė kyšiais įsigyti amerikiečių politikierių malonę, tą patį, bet didesniu mastu, darė amerikiečių biznierių Japonijoje. Kai tą išdavė pačios JAV įstaigos, tai privedė prie vyriausybės krizės. Ir dabartinis amerikiečiams palankios valdančios liberalų partijos menkas pasirodymas paskutiniuose rinkimuose laikomas to paseka.

★

Kad padėtį dar daugiau sukomplikavus... Washington Post prieš kurį laiką paskelbė, jog CIA klausėsi P. Korėjos ambasados Washingtono telefoninių pasikalbėjimų. Dabar P. Korėjos vyriausybė pareikalavo tai patvirtinti arba paneigti. To nepadarius ji griebsis atitinkamų žygių...

NBC žiniomis, AFL-CIO pradėjo akciją į unijas organizuoti ir... karius. Ko gero susilauksime ir kariuomenės... streiko.

Partizaninis karas...

(Atkelta iš 1 psl.)

karo padarė tokią išvadą: "Visų pirma negalima siųsti karius į karą, kurio nenorima laimėti." Savo knygoje jis taip jau netvirtina, tačiau, jei taip, ar nėra vyr. vado pareiga tai pasakyti tautai dar prieš pralaimėjimą, o ne po jo, išėjus į atsargą? Westmorelandas savo raporto paskutiniame skykyje aiškinasi: "Jei net šis priekaištas yra teisingas, kariai turi atsiminti,

FILHARMONIJOS IR KAKAFONIJOS

ST. PERMINAS

Varganoje ir anekdotiškoje sovietinėje buityje vis klesti tokios problemos, kurių natūralaus laisvos visuomenės gyvenimo buityje nesugalvos nė šmaikščiausias humoristas.

Sovietinėje spaudoje garsiai suriko apie nesuderintus fortepijonus 'Literatūra ir menas' (nr. 45) aimanuoja, kad ok. Lietuvoje nėra... pianinų ir fortepijonų derintojų. 'Instrumentų būklė katastrofiška', skelbia žurnalas. 'Vienas svarbiausių mūsų sostinės muzikinės kultūros židinių neturi nuolatinio fortepiono derintojo. Girdime

kad būti savo vyriausybės atpirkimo ožiu yra viena iš žaizdų, su kuriomis jie turi skaityti ir priimti." Tą patį sakdavęs ir grafas Kielmanseggas, būdamas tik divizijos vadu, į ją paskirtiems jauniems leitenantams.

Žinia, sovietų 'media' susideda iš batlaidžių, kurie nedrįsta karo siaubą atnešti į gyvenamąjį kambarį, tačiau anksčiau ar vėliau turės ateiti ir ten klausimas, kam skriausti kitas tautas ir, skaitantis su partizaninio karo galimybe kokiai progai pasitaikius: ar apsimoka? Atsakymas turėtų būti toks pat kaip ir toliau pažengusių tautų!

ir matome, kad instrumentų būklė katastrofiška, bet ką daryti? Suderinti instrumentą, kai prie jo sėda skambinti įžymus pianistas jie negali.

Taip, Vilniaus Filharmonijos vadovai patys fortepijonų nederina. O derintojo nėra. Skambinamos simfonijos, esant stygoms nesuderintoms, pavirsta kakafonijomis...

Ir jeigu tokia komitragiška padėtis sostinėje, Vilniuje, įsivaizduokime, kokia padėtis kituose respublikos miestuose, ypač rajonuose, graudžiai verkia 'kūrybinių sąjungų savaitraštis, savo pirmąjį puslapį papuošęs Lenino atvaizdu. Juk pats Leninas tarė gi 'menas liaudžiai'. O va, muzikinį meną pateikia liaudžiai Vilniaus Filharmonija nesuderintais fortepionais!

Bet viena bėda, ne bėda. Pamėgink, sveikas, pataisyti Vilniuje susidėvėjusį arba sulaužytą muzikinį instrumentą. Sakysime - klarnetą. Pasirodo, kad instrumentai veikia dar paskutinių atodūsių ženkle iš kapitalistiniai-buržuazinės Lietuvos eros. Muzikiniai instrumentai, logiškai rašo žurnalas, 'genda kaip kiekvienas daiktas'. Klarnetai nusidėvi. Fleitos 'ima streikuoti'. 'Obojistai prašo pagalbos'... Vienok prie muzikinių vienetų nėra nei derintojų, nei taisytojų.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
DIRVA
 P. O. BOX 03206
 CLEVELAND, OHIO 44103
 TEL. (216) 431-6344
 6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
 THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
 EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KNYGA KALĖDŲ DOVANA

Knyga visada buvo kultūringo žmogaus draugas ir jo nuolatinis palydovas. Tokia ji liko ir šiandien: visada gražiai pasipuošusi, susimąsčiusi ir paslaptinga. Atsiversk, paskaityk ir mintimis su ja pasikalbėk, lyg su artimu ir kantriu bičiuliu.

Kalėdoms artėjant, knygynų languose ir lentynose atsiranda daug labai puošnių ir didelių knygų. Tai kalėdinės dovanoms skirtos knygos. Tai knyginiai meno kūriniai, skirti tiems skaitytojams ir puošnios knygos mėgėjams, kurie nori jomis padėkoti savo knygų spintą arba padovanoti savo geram draugui ar artimam giminaičiui, tokias knygas gerbiančiam ir mylinčiam. Jų turinys labai įvairus. Štai knyga apie indėnus, jų gyvenimą ir meną. Žėrinčios spalvos, neįprastos formos, rausvi veidai, bet visur nuosaikus ir puošnus menas. Kitoje knygoje — teatro menas: dekoracijos, vaidybiniai drabužiai ir puošmenos, pralėkiančios bet kokį žmogaus išradimą ir jo fantaziją. Dar kitoje knygoje rodoma spalvotais piešiniais ir spalvingomis foto nuotraukomis praeitis ir dabartinis amerikiečių gyvenimas. Jų kainos — nuo 15 iki 35 dol. Tai kalėdinės dovanoms skiriamos knygos, kurios išleidžiamos kasmet vis naujos.

Amerikietis mėgsta gražias knygas. Lietuvis gerbia ir brangina savo lietuvišką knygą, nes dėl jos buvo kovota 40 metų su rusišku caru. Ji naktimis elgetų krepšeliuose buvo gabenama iš Prūsų. Ne vienas knygnešys ar knygos savininkas buvo ištremtas į Sibirą ilgai ir žiauriai bausmei. Ir šiandien rusų okupuotoje Lietuvoje lietuviškai knygai nėra laisvės.

Lietuviška knyga — kultūringo lietuvio draugas ir patarėjas nuo mokyklos suolo ir per visą gyvenimą. Nenuostabu, kad jieneperskiriami, lyg dvynys riešutas.

Jau artėja Kalėdos, kurių proga duodamos ir gaunamos dovanos. Kas nupirkti dovanoms? Pirštinės, šali-

kas, marškiniai, kaklaraištis, skėtis? O kodėl ne knyga? Ji visada buvo gera, pagėdaujama ir laukiama dovana. Lietuviai lietuviška knyga, parinkta pagal asmens pomėgius, o angliškai kalbančiam The Lithuanians in America 1651-1975 arba žurnalas LITUANUS. Kodėl lietuviui draugui neužsakyti 1977 m. DIRVOS? Per išėjusius metus jis prisimins ir minės sumanų dovanotoją. Žurnalas NAUJOJI VILTIS arba LIETUVIŲ DIENOS taip pat puiki kalėdinė dovana, daug geresnė už odines pirštines ar kaklaraištį, kurių kiekvienas turime pakankamai, o žurnalai — visus metus neleidžiam užmiršti originalaus dovanos davėjo.

Vaikams gera dovana — lietuviškos iliustruotos knygelės arba mėnesinis žurnalas EGLUTĖ (metams prenumerata tik 7 dol.). Tik ne saldumynai ar menki žaisliukai, kurių amžius ir prisiminimai labai trumpi ir nenaudingi.

Kiek daug yra lietuviškos muzikos ir dainų plokštelių, tinkančių visokio skonio žmonėms. Ar tokia plokštelė nebūtų muziką mėgstančiam gera dovana?

Galvojant apie dovanas, prisimintina, kad knyga

'Viską supraskit atvirkščiai...'

Visam pasaulyje nuolat auganti infliacija, politinis įtempimas, tautų nervingumas, tarptautinių susitarimų nevykdymas, bendras pasimetimas nepaėjo be pėdsakų ir pro lietuvių išeivijos nuotaikas, nesuteikė palankių sąlygų Lietuvos laisvinimo darbams. Mūsų didžiųjų institucijų ir organizacijų kai kurie vadovai ne tiek rūpinosi bendrai dirbti, įsipareigojimus vykdyti, kiek savo asmenines ar partines ambicijas patenkinti, organizacines kėdes perstatinėti, kitų nuomones nuneigti, save aukščiau visų laikyti.

JAV rinkiminiai metai paprastai teikia daugiau progų pasireikšti ir etinėms. Jų konferencijos buvo pradėtos kviešti Washingtono dar gerokai prieš rinkimus. Valdžios atstovai kantriai klausė mūsų pageidavimų, sudarinėjo vykymo komisijas, bet su šiais metais viskas ir baigiasi, nes mes neturim ryškesnės asmenybės nei vienoj nei kitoj JAV partijoje, kuris galėtų svaresniu žodžiu Washingtono ir kiekviena proga kalbėti Lietuvos reikalais. Asmens, koks buvo a. a. adv. Antanas Olis, kurio balsas buvo svarus ypač jo priklausomos partijos vadovuose.

Mūsų jaunieji nemėgsta jungtis į Amerikos politines partijas, o per jas galėtų daug pasitarnauti ir Lietuvos reikalams. Tačiau labai

yra kultūringo žmogaus dovana. Lietuviška knyga — dovana lietuviui pagerbti. Lietuviškas žurnalas ar laikraštis — puiki dovana savo draugams ir artimiesiems. Nepamirškime jų prieš Kalėdas.

M. Stonys

EMILIJA ČEKIENĖ

gaila, bet taip yra, kad kai kuris lietuvis ir pabando kandidatuoti į valdžios pareigas kurioj nors Amerikos partijoje, tai iš savųjų mažiau nei iš svetimų susilaukia paramos. Steigiame vis naujų klubų, kuopų, klubelių, bet neįsteigiam nei vienos lietuvių demokratų ar respublikonų pastovios partijos, kaip turi kitos tautos. Su partijų lyderiais daugiau būtų skaitomasi, negu su atsitiktiniais įvai-

rių vardų organizacijų atstovais. Tiesa, prieš rinkimus kartais skaitome spaudoje apie pasigarsinimus kaip lietuvių demokratų visos Amerikos lyderis, bet visas užnugaris tik jis pats vie nas. Taip yra New Yorke. Toks jau mūsų konservatyvus charakteris, kad nei per beveik šimtą metų nepasikeitė, nors sakoma, jog laikas viską keičia. Bet štai pažvelgkime, kaip 1885 metais rašė Tilžėje leidžiama "Aušra" nr. 4-5 psl. 8, 1884 metų Kalėdų proga.

Buk pagirta, žemė tėvu musu!

III.

"Voron voronu glaza nē vykliujet."

Tiesą sakant, ir jūdas varnas varnui akiu nekapoja. Su mumis Lietuveis vienok kitaip dedasi. Kurs iš musu kiek tiek galingesnis, tas įmanytu paskutinį dūnos kšnelį nū menkesniojo iš ranku išsrauti; kas koki darbą pradėjo, tūjaus kitas jam už akiu užsoka, kad su savo nagais pasigirti; kas pasakė kokią teisybę, kitas, kad ir su melagyste, anam priesztarauja; kas kokią dainą gerai uždainavo, nedūs jam kitas gerai pabaigti, parmuszdamas nors nežmogiszku kryksmu. Mes įmanytumėme vienas kito akis išlupti, pavydėdami savytarpyje džiaugtiesi iš stebuklingai gražaus sutvėrimo. Išgirde maloningą perserģėjimą pakeliame skandžią neapykantą prieš brolį; vietoje padoriu apsiėjimu piktiname vienas kitą paleistuvingais darbais. Vienas iš musu praszeka lietuviszkai, kitas atsiliepia vokiszka; vienas vokiszka — kitas vėl lenkiszka; tas lenkiszka — o kitas dar prancuziszka. Mažne visi, tartum, susitarę, ant to tiktai einame, kad įkenkti broliui ir lyg pat kaulu vieni kitiems įkyrėti. Vieni išlziejame kraują už tėvyne, kiti sako: tai beprocezi; užlaikome ramumą — sako: parsidavę; nėko neraszome — sako: akli ir nemoksza; raszome — sako: mes propagandą skleidžiame! Brolei Lietuvei! vieni kitiems akiu nekapokime, visi vienaip sznekėkime savytarpyje, pažinkime ir gelbėkime kitas kitą reikalūse. Susilieikime taikai į vieną gentinį kuną po senu vardu Lietuva, o jei gyvėsime vienybėje, po teisybės, su dorybe. tada amžinai iš lupu musu skambės tie brangūs žodžiai: *Buk pagirta, žemė tėvu musu!*

1. d. kalėdu. 1884 m.

Jūzapas Miglovara.

Lietuva tada buvo rusų caro priespaudoj, dabar dar žiauresnio tų pačių rusų raudonojo "caro" vergijoj. Tada žandarai maldaknyges atiminėjo, lietuviškas knygas spausdinti draudė, už tai į Sibirą trėmė, dabar nauji kitu vardu vadinami enkavedistai tą patį atlieka. Būdavo prisitaikėlių, pataikūnų lietuvių dėl geresnio gyvenimo, yra jų ir dabar okupuotoj tėvynėj. Anais laikais vienas kitas iš laisvojo pasaulio, dažniausiai Amerikos, nuvykdavo į gimtąjį kraštą ir su okupantų valdininkais paūliavojęs grįždavo laimingas namo ir skelbdavo, kad jo tėvynėj nebėra priespaudos. Tokių lankytojų yra ir šiandien. Kada beraštis prie vieno stalo valdžios ponų kompanijoj pasilinksmina, tai dar galima suprasti, bet kai dabar diplomuoti, tituluoti, mokslininkai, kultūrininkai aplanko gimtinę ir kai kurie tokias pat nesąmones pradeda skelbti, tai yra ko susirūpinti mums, kaip skaudžiai tokiu elgesiu pergyvena ir krašte likę broliai.

Nereikia įrodinėti, kad menas, kultūra, t. y. ypač dainos, muzika neturi nieko

bendro su politika. Tuo klausimu jau daug mūsų spaudoje aiškinta. Tik vakar dar vienas išeivijos lietuvis užprenumeravo giminei į okupuotą Lietuvą komunistinę Laisvę, nes padėjęs visas pastangas negavo leidimo kitokiam laikraščiui, tik Laisvei ir Vilnis, abu komunistiniai. Bet prenumeratorių parašė laiške, jog viską supraskit atvirkščiai.

Žengdami į 1977-sius metus apmąstykim, ar tikrai mes tebesam tokie pat, kaip prieš šimtmetį metų, juk istorija ir apie mūsų būdą, papročius, klaidas ir atsiekimus bei pastangas kalbės.

OPPORTUNITY FOR DETAILERS

Experienced Detailer for a manufacturer of truck brake components. Excellent benefit program. Salary commensurate with experience.

Send resume to

MGM BRAKES

21800 Greenfield Rd.,

Detroit, Mich. 48237

An Equal Opportunity Employer M/F (46-1)

KĄ DOVANOTI KALĖDOMS?

Užsiprenumeruokit savo bičiuliui DIRVĄ ir jis prisimins jus 52 kartus metuose.

Prenumerata metams 13 dol.

— — — — I Š K I R P T I — — — —

Dirva

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 13 dol. ir prašau siuntinėti Dirvą kaip mano kalėdinę dovaną šiam asmeniui:

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojas

Šaltasis karas... (14)

Maskvos agentai

Nepaisant labai sėkmingos veiklos, Gehleno organizacija turėjo ir juodų valandų. Viena iš tokių buvo Maskvos agento susekimas pačios organizacijos, kuri tada jau buvo Vokietijos federalinės vyriausybės žinoje kaip BUNDESMACH-RIHTENDIENST, vyriausioje būstinėje Pullache.

To agento vardas yra Heinz Felfe. Jis buvo užsidaręs, bet labai uolus darbininkas. Jis neturėjo artimesnių draugų, bet neturėjo ir priešių. Felfe buvo vedęs ir gyveno Muenchene, kuris buvo netoli Pullacho. Jo arešto metu jis ėjo patarejo pareigas tame skyriuje, kuris tvarkė kontrašpionazą prieš komunistų tinklus Vakaruose. Pagal civilinės tarnybos kategoriją, jis ėjo Regierungsrat pareigas, t. y. turėjo gana aukštą tarnybos laipsnį. Kaip ir visi dvigubi agentai, Felfe gaudavo iš KGB tokios medžiagos, kuri yra priešingai pušei reikalinga. Felfes atveju KGB viršininkas Šelepinas įsakė nieko nesigailėti. Todėl Felfe galėjo Gehleną ap rūpinti tokia medžiaga apie Rytų Vokietiją, kurios niekur kitur negalėjai gauti. Tai reiškia, kad sovietai išdavinėjo savo sąjungininkų paslaptis tam, kad Felfe galėtų daryti karjerą kitoje pusėje. Maža to, kad įrodžius savo patikimumą, Felfe išdavė kitą sovietų agentą Die Deutsche Woche redaktorių C. A. Weberį ir patiekė pakankamai medžiagos jo nuteisimui.

Virš 10 metų Felfe išdirbo Pullache, nesukeldamas didesnio įtarimo. Vienas iš svarbiausių uždavinių to pareigūno, kuris tvarko ateinančius raportus, yra susekti tokius pranešimus, kuriuos sekamieji tyčia 'pakiša'. Jei raportai atrodo 'per geri', ant juos tvarkančio pareigūno krinta įtarimas. Taip Felfe ir suklupo. 1960 metais vienas iš analistų, sekančių kontrašpionazo skyrių pradėjo Felfę įtarti. Gehlenas įsakė jį sekti. Greitai paaiškėjo, kad Felfe nusipirko labai brangų namą ir nors tam reikalui buvo paėmęs banko paskolą, neatrodė, kad jis ją galėtų išmokėti ir namą išlaikyti iš savo algos. Paprasčiausia būtų pasiųsti 'specialistus' į Felfes butą ir ten pabandyti rasti kokios inkriminuojančios medžiagos, o jei tai nepasisektų, taip viską palikti, kad nė šuo nesulauotų. Techniškai tai padaryti buvo vieni juokai, tačiau juriskonsultas išaiškino, kad tokiu nelegaliu būdu gauta medžiaga negalėtų būti panaudota teisme.

Tyrinėjant Felfes praeitį buvo nustatyta, kad jis nuslėpė savo priklausomybę nacių partijai, ko užtektų jo pašalinimui. Bet tai, žinoma, sukeltų nemažą skandalą, kuris būtų naudingas tik Maskvai. Todėl tyrinėjimas buvo tęsiamas toliau, stengiantis neduoti Felfei svarbios medžiagos, bet kartu ir neduodant jam progos ką nors įtarti.

1961 metų spalio mėn. jau turėta pakankamai medžiagos Felfe pasodinti už groty. Buvo sugautos net KGB radijo telegramos, klausiančios jo nuomonės, kokia turėtų būti propaganda prieš Stašinskio prisipažinimus! Gehlenas patiekė visą medžiagą Valstybės Prokurorui, kuris įsakė Felfę suimti. Netrukus buvo suimti ir du jo sėbrai, kurių vienas irgi dirbo organizacijoje.

Per tardymą paaiškėjo, kad Felfę užverbavo sovietų tarnybos tūlas kitas SS karininkas, kuris pateko į sovietų tinklą, nukeliavęs į Rytų Vokietiją aplankyti savo žmonos. Užverbuotojas irgi buvo suimtas ir pareiškė, kad jis pradėjęs dirbti sovietams iš keršto už Drezdeno sunaikinimą. Felfė irgi panašiai aiškinosi, dar pridėjęs, kad anglai su juo labai žiauriai elgėsi belaisvių stovykloje. Felfe prisipažino sovietams reguliariai tiekęs BNB savaitinius biuletenius, kuriuose didelių paslapčių nebuvo. Paslaptį dalykai buvo skelbiami tik specialiaame biuletene, kuris buvo spausdinamas tik 8 egzemplioriuose ir Felfei nebuvo prieinamas. Iš viso sovietams jis pasiuntė 15,000 dokumentų nuotraukų ir 20 rolių įkalbėtų juostų. Už tai jis gavęs 310,000 deuchmarkių.

Felfei tačiau visai pasitikėti nebuvo galima. Taip jis aiškino, kad karo metu jis buvęs vienu svarbiausių Schellenbergo agentų Šveicarijoje ir iš paties Allan Dulles sužinojęs Teherano ir Jaltos konferencijos nutarimus, kurie vėliau buvo patvirtinti Cicero pranešimuose. Iš tikro Cicero nuostojo bet ką pranešinėti 1944 metais t. y. visi metai dar prieš Jaltos konferenciją.

Kai visa tai paaiškėjo viešam teisme, liberali spauda ir opozicija seime Gehleno žinybą pradėjo pulkti kaip 'nacių prieglaudą', nors iš tikro vyr. būstinėje nebuvo leidžiama dirbti nei vienam nacių partijos nariui, išskyrus Waffen SS t. y. grynai karinių dalinių karininkus. Ir tų buvo mažiau negu vienas nuošimtis visų tarnautojų. Pagrindinis nacių dokumentų centras — Berlin Document

Lenkija šiandien...

(Atkelta iš 1 psl.)

vadas kardinolas Višinskis: 'Tragiška, kad darbo žmonės privalo kovoti dėl savo teisių su darbininkų vyriausybe'.

Greta mūsų didelio respekto lenkų kietam savarankumui, jų nuostabiam nepasidavimui sovietizacijai, mes prisimename lietuvių mažumos egzistencijos sąlygas Lenkijoje. Atrodo, jos nepavydėtinos. Šiomis dienomis plačiai nuskambėjo lietuvių katalikų teisių kapojimas prie Seinų. Patys sau lenkai leidžia praktikuoti didelį liberalizmą su sovietinių teorių užmačiomis. Bet valdininkai, kaip sparvos į sprandą, kimba į mažiausius lietuvių tautinio savarankumo apsirėikimus. Dėl priekaištų, kad 'Varsnų' mėnraštis neskelbė sovietinių teorių, tas mėnraštis buvo uždarytas. Čia, aišku, būta ir visokių

ras — Berlin Document Center — kurį laiką buvo vieny sovietų žinioje, kurie turėjo progos, ką norėjo, paslėpti ar pridėti. Kiekvieno atveju ten nebuvo jokių žinių apie Felfę, kuris karui pasibaigus dirbo britų žvalgyboje, o vėliau perėjo į Gehleno organizaciją su aukšto Ministerijos Visos Vokietijos Reikalams pareigūno rekomendacija.

Felfe buvo nuteistas 14 metų sunkių darbų kalėjimo. Sudarius Didžiąją Koaliciją tarp krikdemų ir socialdemokratų, paskutiniųjų teisingumo ministeris Gustav Heinemann 1968 metais Felfę išmainė į tris vokiečių studentus, kurie buvo suimti Sovietijoje už špionazą JAV-bėms ir su Gehlenu nieko bendro neturėjo. Įdomu, kad tas žmogus, kuris Felfę užverbavo sovietų tarnybon, iškalbėjęs, pasiliko Vokietijoje.

Tai yra vis dar geriausias pirkinys kur beieškotumėte...

Kaina visam kam kyla, bet kada jūs sustojate ties College, vis dar geras pirkinys. Cuyahoga Community College kur kaina Clevelando gyventojams yra žemiausia visame Ohio. Ir už žemą kainą gaunate kokybę CCC:

- Daugiau kaip 45 karjeros programos, įskaitant Radiology, Interior Design, Opticianry ir Engineering Technologies.
- Keturių metų programos diplomui.
- Specialios programos moterims, etninės programos, biznio ir industrijos seminarai be kreditų kursai įvairiose srityse.

CCC žiemos ketvirtis prasideda sausio 10. Asmeninė registracija prasideda sausio 4. Platesnės informacijos susisieki su Office of Admissions and Records jūsų pasirinktoje vietovėje, kurių adresai dedami žemiau.

Cuyahoga Community College

Eastern Campus, 25444 Harvard Rd., Warrensville Twp. Phone 464-3535

Metropolitan Campus, 2900 Community College Ave., Cleveland. Phone 241-5365

Western Campus, 11000 Pleasant Valley Rd., Parma. Phone 845-4000

'gimtakraštinių' nuopelnų iš okupuotos Lietuvos kvailingų. Dabar gi labai varžomas 'Aušros' mėnraštis. Žurnalui prikiša 'siaurumą' dviem kryptimis. Vienoje - 'Aušra' labai mažai, esą, rašo lenkiškomis temomis, apie lenkų įvairių užtvankų bei fabriku statymą. Kitoje kryptyje prikišama, kad ir komunistinio fronto reikalai 'Aušroje' nepilnai atstovaujami. Ir visa tai, šoviniščių cenzorių nuomone, turi būti sutalpinta dvylikos puslapių mėnesinuke. Jeigu 'Aušra' užsiims lenkiško bei sovietinio pasaulio reklamomis, kiek gi puslapių liks lietuviškos mažumos gyvenimo reikalams?

Negalima išpažinti našias liberalines pažiūras į savo nuosavus bei politinius reikalus, o tautinei mažumai skirti genocidines tendencijas. Juo labiau, kad lenkų mažumai Lietuvos teritorijoje Lenkija skiria daug dėmesio, iki Varšuvos teatro gastrolių Vilniuje. Vadina mas 'Tėvynės' komitetas Vilniuje, vadovaujamas buv. čekisto Petronio, turėtų gi pateisinti savo firmos iškabos prasmę ir padėti lietuvių mažumai lenkuose išlaikyti savo identitetą. Šito Petronis nedaro ...

Rašytojas J. Andrzejewskis pavadindamas Maskvos pirmąją Lenkijai vyriausybę gangrena, rado tinkamą palyginimą. Mecina rodo, kad išaiškinta liga, laikui bėgant, dažniausiai būna nugalėta.

Per buvusias militarines represijas sovietų tankai šaudė į demonstrantus. Riaušės buvo dėl ekonomikos, bet sovietai pavertė tas riaušes politinėmis. Ir tai pasėjo natūralaus politinio priešinimo si sėklą. Kas dabar nepažįsta šmaikščių politinių lenkiškų anekdotų, ryškios jų politinės akcijos dalies?

Buvęs švietimo ministras Vladislavas Bienkovskis kreipėsi į vyriausybę atviru laišku, kuris sukėlė furorą. Jis prikišo dabartinei vyriausy-

bei ir atskiriems jos nariams nenorą suprasti gyventojų poreikius. Jis apkaltino vyriausybę nenoru tarnauti žmonėms ir pavadino vyriausybę gangrena, kuri plinta ir apnuodija visą visuomenę ...

Rašytojas Jerzi Andrzejewskis suteikė interview Vakarų Vokietijos televizijai ir pasakė: 'Komunizmas prievarta užkrautas Vidurinės Europos kraštams, kurie pateko į Sovietų Rusijos dominavimą ...'

Kiek čia prieštaravimo prezidento Fordo rinkiminių debatų 'tezei', kurią jam ir jo pralaimėjimui įpiršo kisingerinės detentės siautuly!

Bet lenkai bijo riaušių, revoliucijos, ryškesnių protestų prieš sovietinę despotiją. 'Mes nenorime, kad Lenkijos teritorijoje pasikartotų Vengrijos ar Čekoslovakijos įvykiai. Tai pavirs tikru karu.'

Tai, vadinama, kalnų griūtis grėsme. Kalnuose tam tikrais laikotarpiais susidarė lavinų grėsmės. Namai, slidininkai, keliai, kurie atsiduria po lavinos kritimo grėsme, nujaučia laviną, jos griūtis neprovokuoja garsu, judesiu, triukšmu ... Laikui bėgant, lavinos grėsmė dingsta. Sniego masės palengva aptirpsta. Tokios nuotaikos valdo lenkų visuomenę. Sovietai taip pat bijo lenkiškos lavinos griūtis ...

Klausimas: kaip ilgai tokiomis nuotakomis galima verstis ir jas atlaikyti? Žinia apie laisvojo pasaulio lenkų pastatytą Anglijoje paminką Katyno aukoms, parbloškė Lenkijoje kiekvieną lenką. Mažas priedas prie didelio reiškinio: kaip pasitikėti Maskvos vasalu, savo vyriausybę?

SEWING MACHINE (POWER) OPERATORS

with experience. Manufacturer of tarpaulins. Apply in person 9 to 2, John Johnson Co. 1481 14th, Detroit, Michi. (45-51)

KŪRYBA IR MOKSLAS

JUODVARNIAI

JURGIS GLIAUDA

Idomios, grakščios, marga siužetinės lietuviškos pasakos negali didžiuotis šiltu rašytojų dėmesiu. Nedaug pasakų panaudota, kaip bazė, rašytojų stambesniems veikalams. Tad tikrai maloni staigmena knygų derliuje Pauliaus Jurkaus pasaka-poema 'Juodvarniai'. Nors knyga datuota 1975 metais, ji pasirodė 1976 metų pabaigoje. Išleido 'Darbininkas'. Autorius dedikavo knygą savo motinai Onai.

Knygos viršelis ir piešiniai - autoriaus.

'Juodvarnių' turinys makabriška istorija su dviem poliais. Vienas jų - piktoji, išradingoji ragana, kuriai lemtis skyrė kenkti žmonių laimei. Kitas polius - pasišventusi su blogiu kovoti tam tikra gėrio alegorija - mergaitė. Gėrio ir blogio kovos lauke iškyla nuotykių, kurių paskirtis ryškinti vyriausiųjų personažų būdo ir veikimo savybes. Kaip pasakoms būtina, gerasis pradą po ilgų, sudėtingų varžybų parbloškia blogasis ir triumfuoja.

Toks galėtų būti didaktinis 'Juodvarnių' pamatas. Suderintai su pasakos pamatu Paulius Jurkus paėmė pasakos bėgyje nekintančius vyriausiųjų personažų būdus. Per visas trisdešimt ke turias sakas Ragana ir Gėrio bei Vilties alegorija, brolių ieškotoja, praeina nekintančios laike ir įvykiuose. Beje, tikrai 92 puslapyje autorius išduoda skaitytojų vyriausiojo personažo vardą, Rūtą, vis vadindamas ją epitetais: sesė, sesutė, svajonių ieškotoja ... Tada paaiškėja ir jos juodvarniais paverstų brolių vardai. Ir tai geras metodas atskleisti Rutos-Rutelės būdo savybes. Tai būdas paryškinti jos siekius ir pavojus.

Į turinį įvesta daug kūrybinio elemento. Tai Rutos kelionių bei ieškojimų, atradimų bei pagundų, vaizdavimas. Autorius atidengė naujus lapus Rutos kelionių istorijoje. Ten, kur autentiškoji pasaka šykšti ir lakoniška, Jurkaus 'Juodvarniuose' atsiskleidžia spalvingi gamtovaizdžiai, papildomųjų personažų margoji draugija, komiški arba lemiemieji konfliktai. Kategorinės autoriaus iliustracijos šiai, lietuviui visad mielai, fantasmagorijai teikia apgaulaus konkretumo atmosferą. Štrichai suteikia piešiniui tam tikrą permatomumą, artindami vaizdą prie vaidukliško lengvumo.

Pasakos-poemos siužetas atremtas logišku nuotykiu išsivystymu: nuotykių kelionėje. Keliauti tenka pasakos keliais, sutikti tenka pasakos personažus. Todėl Rutos įspūdiuosna įžengia vil-

tingas užsispyrimas, meilūs įtikinimai, užsigrūdinimas baimei ir pavojams. Ji ištiki ma savo siekiui ir to neišduoda nė labiausiai gundoma. Į jos kelionių sąrangą įvesta labai pakili baladė 'Mėnuo saulužę vedė'.

Autorius sukūrė ir tariamą blogio pergalės prielaidą: tai Rutos įkalinimas, jau skirtos bausmės vaizdai. Ir ta blogio pergalės prielaida juo ryškiau iškelia, finale, gėrio triumfą ...

Autorius neinterpretavo pasakos siužeto, bet perkūrė jį, įvesdamas užburtų brolių istoriją į savo kūrybinio pasaulio ertmes. Įvairi eilėdara, besikeičiant kiekviename skyriuje (sakoje), vedama autoriaus užtikrintai, išradingai. Eilės neretai suspindi idomiais rimais. Elegantiškos strofų lengvai išiveržia į skaitytojo atmintį. Ritmas savavališkai gundo žavėtis sakų strofų atrankumu.

Vienok eilėdara laikosi ir pasakos atpasakojimo epikumo, ji tradicinė, be eksperimentikos naujovių. Pasa-

kos florai ir faunai tinka ta truputį pakili, truputį iškilminga, ir visada nuoširdi eilių tonacija.

Dedikavęs savo veiklą motinai, autorius sugrįžta prie dedikacijos pasakos-poemos pabaigoje. psl. 195, po (tenka manyti) motinos perkurtu štrichais atvaizdu, kuriame senutė stovi žvaigždėto dangaus fone, autorius baigia pasaką tirada:

Jau, Motule, užskleisk
Seną knygą tėvų,
Tuož žvaigždėlės nueis,
Saulė kils virš klevų ...
(psl. 196)

Kūrybinio akto fejerverku sugrąžino Paulius Jurkus savo motinai iš jos lūpų, tolimoje vaikystėje išgirstą pasaką apie mergaitę, ieškojusią savo užburtų brolių ...

• Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga ruošia suvažiavimą 1977 m. gegužės 27, 28 ir 29 d. Suvažiavimo vieta bus The Park Plaza Hotel, Cleveland, Ohio 44106. Cleveland Clinic ribose. Dėl platesnių informacijų kreiptis į sekretorių dr. J. Šontą, 47 Whitefrair Drive, Akron, Ohio 44319, tel. (216) 644-3880.

BALYS AUGINAS

EPITAFIJA BROLIAMS

BEGALINE

Neaprėpiama tundra
Banguoja kolonų kolonos,
Grandinėm supintos —
Išsekę
Bevardžiai žingsniai
Sukrinta pusnin: —
Ateina palaimintas miegas —
Baigta ir užgesus
Kelonės diena — —

Pakeleivė pūga,
Pakasytų
Puoton atskubėjus,
Vynioja žingsnius
Iškankintus
Ledinėn įkapių drobulėn —
Ir šviežios sniego druozlės
Užkloja
Vėputinio minkštąjį karstą — —

Ir buvusį
Pėdsaką smurto
Galvūgaly žymi rymą
Kuproto kareliško beržo
Griaučiai — —
O šiaurės tundros naktų
Gedulingas rašalas
Laša ant svetimo kapo
Juoda epitafija:

— Čia ilsisi Nežinomi Žingsniai —
Jie, Laisvės kryžių sunkiai nešdami
Per neaprėpiamą tundrą nelaisvę,
Sukniubo — — —

Viešpatie, pabudink Juos
Gyvent ateinančių genčių dainoj! — —

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA ŽENGIA Į DVIDEŠIMT PIRMUOSIUS METUS

JURGIS JANUŠAITIS

Lietuviai išeivijoje tikrai gali didžiuotis Chicagos Lietuvių Operos darbais. Ji šių metų pavasarį sėkmingai baigė savo veiklos dvidešimtmetį. Per tą laikotarpį turėjome operomis, šauniais spektakliais. Tai sutartino, didelio ryžto žmonių darbas. O štai jau ir į dvidešimt pirmuosius Operą žengia. Ši rudenį jau pradėjo ruošti ateinančių metų pavasario sezono spektaklius. Šį kartą Operos vadovybė pasirinko vieną iš gražių, kaip teigia maestro Aleksandras Kučiūnas, operų — Romeo ir Juliją. Šios operos spektakliai numatyti ateinančių metų kovo 27, balandžio 2 ir 3 dienomis, Marijos aukšt. mokyklos salėje.

Kaip paprastai Chicagos Lietuvių Operą savo darbo metus pradeda rudenį, su ruošdama tradicinį šaunų balių. Šių metų balius įvyko Lietuvių tautiniuose namuose, lapkričio 27 d. Svetelių, Operos rėmėjų, geradarių prisirinko pilnutėlė salė, kad šokių metu stipriai turėjome glaustis prie kaimynų.

Vaišės pradėjo Valdybos vicepirmininkas Vaclovas Momkus, pasveikindamas svečius, mecenatus, operos rėmėjus, drauge nuoširdžiai padėkodamas už praeityje Operos rėmimą ir prašė malonaus dėmesio, paramos ir ateities darbams. Pažymėtina, kad Vaclovas Momkus yra vienas iš didžiųjų Operos valdybos stulpų, ilgametis valdybų darbininkas, sumanus organizatorius, mokąs gražiai sutarti su žmonėmis ir sugebą surasti gausybę mecenatų. Savo širdimi pamilęs Lietuvių Operą, jai skiria dalį savo gyvenimo ir dažnai dainuoja statomose operose solo partijas.

Į balius jaukią nuotaiką, malonaus džiaugsmo ir nuotaikingo humoro įnešė Neolitanų orkestro dalyvių atliekama programa. Programą atliko pats orkestro vadovas Algis Modestas ir talentingas jaunikaitis Zigmas Mikužis, dainuodami iš gyvenimo išplaukiančias aktualijas. Gražiai užsirekomendavo sava daina ir jaunutė dainininkė su pramoginėmis dainomis Irena Mažeikaitė.

Kaip žinia, Lietuvių Operai visada reikėjo ir reikia daug lėšų. Juk neturime fondų, kurie finansuotų šio

vieneto didžiuosius užmojus. Tada ypatingai brangintina kiekviena auka, kiekvienas mecenatas. Lėšoms sutelkti dabar Opera praktikuoja piniginių dovanų paskirstymą. Išplatinama keletas tūkstančių bilių ir baliuje buvo paskirstyta du tūkstančiai dolerių. Dovanų paskirstymui vadovavo Operos valdybos pirmininkas Vytautas Radžius, pradžioje išskeldamas Operos rėmėjų nuopelnus. Dovanų paskirstymo metu laimėjo: 1000 dol. dr. Janina Jakševičienė, kuri laimėjusius pinigus padalino į dvi dalis — 500 dol. paaukojo Lietuvių Operai ir 500 dol. Lietuvių Fondui, kuris be paliovos finansuoja ir mūsų kultūrinio gyvenimo užmojus. 500 dol. laimėjo Ramona Kaveckaitė, kuri iš tų pinigų aukojo Operai šimtinę; 250 dol. atiteko Juozui Dėdinui, kuris visą laimėtą sumą tuoju paaukojo Operai. Taip pat dr. R. Sidrys, laimėjęs 150 dol. visą sumą paaukojo Operai. 100 dol. laimėjimas atiteko Vidui Linui.

Baliui artėjant į pabaigą, Operos balsingieji vyrai šauniai sudainavo savo tradicinę dainą Aras. Šokiams nuotaikingai grojo Neolitanų orkestras, vadovaujamas Algio Modesto.

Baliuje dalyvavusius maestro Aleksandrą Kučiūną su poniu ir spaudos atstovu Vladą Būtėną ir Jurgį Janušaitį svečiams pristatė Vaclovas Momkus.

Mastro Aleksandras Kučiūnas, daug metų dirbęs su Chicagos Lietuvių Opera, po bene trijų metų pertraukos, Operos vadovybės pakviestas vėl perėmė vyr. meno vadovo ir režisieriaus pareigas ir dabar stato operą Romeo ir Juliją. Jis pokalbio metu pažymėjo, kad ši opera būsimi viena iš įdomiausių ir gražiausių ir turėsianti ypatingą pasisekimą ir susilauks iš lietuvių didelio dėmesio.

Naujosios operos paruošimo repeticijos jau vyksta.

Pažymėtina, kad Chicagos Lietuvių Opera nerodo jokių pavargimo ženklų. Darbo imasi entuziastingai. Pasitaikančias kliūtis stengiasi įveikti. Turi didelį visuomenės pritirimą. Su našaus darbo nuotaikomis Opera ir pradeda dvidešimt pirmuosius savo darbo metus.

Australijos padangeje

ANTANAS LAUKAITIS

SUGRIŽUS NAMO

Smagu keliaut, dar smagiau svečiuotis, susitikus draugus pabaliavot su jais, žinoma, jei tik nereikia po to sirguliuoti, nors, po pusmečio kelionių ir nuolatinių baliavojimų, žmogus taip pripranti, kad tas viskas atrodo lyg tai kasdieniškai normalu, tačiau tur būt smagiausia yra grįžt atgal į namus. Ir tikrai laimingi žmonės yra tie, kurie turi savus namus, savą kraštą,

savą darbą ir gali jaustis kaip savas savame krašte. Laikas ir aplinkybės padarė, kad šiandien mes savo namais, savo kraštais laikome Australiją, kiti Ameriką, Kanadą, Angliją ir kt. Pripratome ir susigyvenome su aplinkuma ir išviršiniai priėmė mes savo naujųjų vietovių darbus, kalbą, papročius ir kt., paversdami visa tai savo dabartiniais namais. Tačiau gi viduje, savo širdyse, savo jausmuose ir gyvenime mes

buvome ir liksime lietuviais ir, nemanau, kad nei karštoji Australijos saulė, nei šaltieji Kanados vėjai, nei slidus ir saldus Amerikos gyvenimas galėtų, bent daugumai iš mūsų tą viską išplėsti. Ir kaip smagu ir malonų buvo man, kai, keliaudamas per visą pasaulį, aš buvau taip gražiai ir nuosirdžiai priimtas ir dažnai pas lietuvius, nors visai ir nepažįstamus, būdavo sutiktas kaip tikras brolis ir savas žmogus. Tas žodis "LIETUVIS" man būdavo laidas, kai jungiklis tarp paskirų tautiečių visame pasaulyje. Ir kaip būtų malonu ir smagu, kad mano vadinamieji namai būtų ne šioje tolimoje Australijoje, bet savoje Lietuvoje. Ir kaip smagu ir džiaugsminga būtų, jei visas tas ilgas pasaulinis kelias būtų baigsis savame krašte. Tačiau, bent šiuo metu, tai yra tik graži svajonė.

Kaip pasaulyje, o ypačiai Amerikoje, taip ir gal dar daugiau Australijoje, sugrįžus man, pasipylė įvairiausi klausimai, pagyrimai, patarimai ir svarbiausiai, prašymai paaiškinti, kas buvo "tarp eilučių" nedarašyta. Žmonės skaito gana plačiai "Dirvą" ir čia "Mūsų Pastogę" ir aš šiandien tik galiu bent truputį džiaugtis, kad šių laikraščių skaitytojams mano straipsniai buvo nenuobodūs ir jie jais domėjosi. O tą rodo daugelis mano dabar gaunamų laiškų ir padėkos perkamų tostų, kuriuos, jeigu įstengčiau visus išgerti, tai tikrai mano "irvos" redaktorius jau turėtų porą žodžių juoduose rėmuose parašyti, kad nelaimingoje kovoje žuvo jo vienas iš kengūrų žemės bendradarbių. Atrodo, kad sunkiausią laiką ir grįžimą į normalų darbą, aš pernešiau labai gerai ir šiandien, prieš pat ateinančias mūsų didžiausias Kalėdų šventes stengiuos darbe būti geras, nes švenčių metu išvažiuoju dviem savaitėm į Melbourną, kur vyks mūsų Lietuvių Dienos, kurių metu, jau Australijos vasaros saulutėje, dalyvausiu mūsų pačiame didžiausiame lietuviškame dviejų metų subūvime, stebėdamas ne tik mūsų pačias pajėgiausias mėnines ir kultūrines jėgas, bet taip pat džiaugdamašis ir solistais svečiais iš Amerikos N. Linkevičiūtė ir B. Prapuolenis, bei Kanados lietuvių tautinių šokių grupė "Gyvataru". Tai šventė kuriai mes rušiamės ištisus dvejus metus ir kurios mes taip laukiame, kad didieji Australijos nuostoliai tada niekam problemų jau nesudaro.

Sveikindamas būsimuosius mūsų svečius solistus ir šokėjus, aš linkiu jiems daug, daug nuosirdaus džiaugsmo Australijoje ir tikiu, kad ir mes juos

įstengsime broliškai ir draugiškai lietuviškai priimti. Tat iki pasimatymo.

LIETUVIŲ DIENŲ PROGRAMA

Oficialiai Lietuvių Dienos Melbourn prasideda sekmadienį, gruodžio 26 dieną iškilmingomis pamaldomis St. Patrick katedroje, kuriose, tikimasi, dalyvaus Melbourn kardinolas ir kiti aukštieji bažnyčios vadovai. Po pamaldų didžiulėje Dallas Brooks salėje įvyks Lietuvių Dienų oficialus atidarymas, į kurį visos organizacijos ir šventės dalyviai iš katedros atžygiuos su savo vėliavomis. Po trumpo atidarymo akto, įvyks specialiai paruoštas koncertas, kurio metu Melbourn Dainos Sambūris atliks kompozitoriaus B. Budriūno šiai progai paruoštos kantatos "Tu Vilniuj pasilik, Valdovė" premjerą. Po jos pasirodys svečiai iš Amerikos N. Linkevičiūtė ir B. Prapuolenis, Kanados "Gyvataras" ir Melbourn "Klumpakojis". Į šį atidarymo koncertą įėjimas bus laisvas visiems šios šventės dalyviams bei jų svečiams. Po koncerto vyks pietūs visiems garbės svečiams, kai vakare Lietuvių Namuose įvyks Literatūros, Dainos ir Muzikos vakaras ir po jo šio vakaro dalyviams vakarienė.

Pirmadienį, gruodžio 27 dieną Lietuvių Namuose įvyks atidarymas Lietuvos viso pilno komplekto pašto ženklų parodos paruoštos canberišio V. Biveinio, vėliau Australijos Lietuvių Studentų suvažiavimo atidarymas, Meno ir tautodailės parodos atidarymas. Po pietų didžiajame Albert stadione įvyks Sporto šventės atidarymas ir prasidės sportinės varžybos, kai vakare Lietuvių Namuose vyks teatro spektaklis ir vėliau Centrinėje salėje Jaunimo vakarienė ir susipažinimo vakaras.

Antradienį, gruodžio 28 dieną, Lietuvių Namuose prasidės Australijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimas. Visos dienos metu vyks paskiros sporto varžybos, prieš pietus, norintiems ekskursija apžiūrėti Melbourn gražiasias apylinkes. Antrą valandą Lietuvių Namuose įvyks sydnėjiškės G. Kazokienės sustatytas klasikinis koncertas pagerbti mūsų genijų M. K. Čiurlionį. Vakare Kew Town Hall Jaunimo koncertas ir po jo dalyvių vaišės.

Trečiadienį, gruodžio 29 dieną Australijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimo posėdžiai. Visą dieną iki penktos valandos vakaro paskiros sporto varžybos. Dienos metu Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos iškyla. Vakare didžiojoje Dallas Brooks salėje Tautinių šokių vakaras, dalyvaujant svečiams

ir visoms Australijos lietuvių tautinių šokių grupėms. Po to visiems tautinių šokių šokėjams ir vadovams Lietuvių Namuose iškilminga vakarienė.

Ketvirtadienį, gruodžio 30 dieną iš ryto Bendruomenės Tarybos posėdžiai, sporto varžybos ir Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavimas. Vidurdienį Studentų Sąjungos diskusijos, dalyvaujant ir publikai. Po pietų įvyksta Australijos Lietuvių Inžinierių ir Architektų suvažiavimas. Vakare didžioji Australijos Lietuvių Dainų šventė ir po jos šios šventės dalyviams ir svečiams iškilminga vakarienė ir Lietuvių Namuose Studentų Sąjungos suvažiavimo uždarymas.

Pentadienį, gruodžio 31 dieną iš pat ryto sporto rungtynių finalinės varžybos ir trečią valandą Sporto šventės uždarymas sporto stadione. Ryte taip pat vyksta Jaunimo Sąjungos posėdžiai ir Australijos Ramovėnų suvažiavimas. Vakare 8-tą valandą vyksta dveji Naujų Metų sutikimo baliai. Suaugusiems vyksta didžiajam Royall Ballroom ir jaunimui — Sporto stadione.

Šeštadienį visiems lietuviams gegužinė gražioje Lake Emerald vietovėje.

Sekmadienį, sausio 2 dieną, 12 val. įvyksta bendros pamaldos ir vakare užsieniečių svečių solistų ir tautinių šokių grupės "Gyvataro" koncertas Kew Town Hall.

Lietuvių Dienų Komitetas išleis patogų, kišeninio formato, informacinį leidinį, kuriame bus smulkiai aprašyta visa šventės programa ir visų parengimų žemėlapis. Šį leidinį redaguoja kun. P. Daukyns.

Melbourn gyvena apie 3000 lietuvių ir jie visi yra pasiruošę priimti virš tūkstančio atvykstančių svečių. Lietuvių Dienos yra Australijos lietuvių pasididžiavimas ir, be jokių abejonių, Melbourn Lietuvių Diena bus viena iš puikiausių. Sėkmės jiems.

JAUNUOLIO TEISMAS

Šių Lietuvių Dienų metu Studentų Sąjunga ir Jaunimo Sąjunga ruošia Lietuvio Jaunuolio Teismą. Teismas bus mūsų lietuviams jaunuoliams-lėms, nes jie yra Lietuvių Bendruomenės dalis.

Šio teismo teisėjais bus: Lietuvos buvęs teisininkas A. Mikaila (pirm.) iš Melbourn, pedagogė E. Jonaitienė iš Sydnėjaus ir V. Jakutis iš Melbourn. Kaltintojas J. Stepanas iš Adelaidės ir gynėjas V. Straukas iš Melbourn. "Jury", visi lietuviai šio teismo dalyviai — svečiai.

Lietuvis jaunuolis bus kaltinamas: 1. Jis yra apatiškas lietuviybės reikalus (Nukelta į 7 psl.)

MALONIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

draugams ir bičiuliams visuose

kraštuose linki

Nora ir Aleksandaras
G r i a u z d ė s

1977 — Avon, Mass.

GERIAUSIA DOVANA

ŠVENČIŲ PROGA šeimai ir artimiesiems — K. Bielinio fondo premijuota knyga: PĖDOS MIRTIES ZONOJE. Jos autorė Elena Juciūtė, septynerius metus iškalėjus Sibiro tundrose ir vergų darbo stovyklose, aprašo savo pergyvenimus.

Šios knygos jau net tris laidas išleido L.S.S.T. Simo KUDIRKOS kuopa New Yorke. Gaunama visuose knygų kioskuose, pas platintojus ir tiesiog pas leidėjus, rašant adresu: K. Bačauskas, 84-55 86th Ave., Woodhaven, N. Y. 11421. Knygos kaina — \$10.00 (USA). (50-1)

GERIAUSIA DOVANA BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

DIRVOS KONKURSE PREMIJUOTA NOVELĖ

Grižimas

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ

(6)

— Nekreipkit dėmesio, — nusišypsojo jugoslavė. — Mano vyras kerpa sūnui plaukus. Mūsų Draža visados tol rėkia, kol ji kerpa. Nekreipkit dėmesio.

Kai ji vedė mane koridorium, pamačiau valgomąjį kampą. Užkeltas ant stalo, sėdėjo rėkiantis Draža. Tėvas, užsidėjęs akinius, viena ranka laikė vaiko galvą, o kita atkakliai čarškino žirklių...

Įvedusi mane į Tomo ir Sandros dvigubą kambarį, jugoslavė pristūmė man kėdę prie lango, ją nušluostė prikyštės kraštu ir ėmė pasakoti, kad šiandien ir jai, ir jos vyrui buvo sunki diena. Juodu atsivežė iš kaimo, net nuo Saint Rémi, paskerstą kiaulę ir visą dieną ją darinėjo. Dabar ji baigianti kimšti dešras. Reikia taupiai, reikia ūkiškai gyventi, antraip visi Kanadoj pražūsime. Kiaulę sutvarkyti — didelis darbas, oho! O dabar — dar plaukų kirpimas. Viskas vienu sykiu. Na, nieko — Draža tuoj nurims.

Ir išėjusi, atsargiai uždarė duris. Likau vienas. Besiklausant Dražos riksmo, man pasidarė visiškai aišku, kodėl Tomas su Sandra buvo išėję. Matyt, juodu jau žino, kad plaukų kirpimo metu namuose išbūti neįmanoma.

Po kiek laiko spiegame nutilo. Matyt, Draža jau buvo dailiai apkirptas, sušukuotas ir nukeltas nuo stalo.

Pasidarė visiškai ramu. Sėdėjau prie lango, klausydamas kaip švelniai burbuliuoja akvariumas. Pavartyčiau kelias knygas, sudėtas ant išskėčiamo kortų stalelio — didesnio, tvirtesnio stalo Sandra ir Tomas neturėjo. Prie jo ir valgydavo. Ne sykį, kambario vidurinė stalielį nusistūmę, užkandžiaudavom ir mes visi. Gerdavom Sandros sutaisytą kamilių arbatą su pusmėnulėm aguonų bandelėm.

Vartydamas knygas, nustebau suradęs iki šiol nematytą gražų Modigliani leidinį, kurio pirmojo lapo kampe buvo įrašas: "Tau — Albinas."

— Žiūrėk! — pagalvojau. — Štai, kiek daug leidžiama kortų bartukui! Man net į galvą neateitų Sandrai dovanoti knygas su tokiais kukliai reikšmingais įrašais.

Ėmė temti. Žiūrėjau į aukštas lubas, kurių kampai buvo išraityti senoviškais karnyzais — rožėm ir angeliais. Matyt, kažkada čia gyventa turtingų žmonių. Tikriausiai, tai laikais sienos puošėsi puikiais paveikslais, o dabar vinelėm prisagstyta pigių Van Gogho reprodukcijų. Jas iš žurnalų išsikarpė Sandra ir jos kabo, musių apterštos, tartum menkystės ir naivios pretenzijos simbolis...

Kambario prietemoj mirgėjo tik žalsvai nušviestas akvariumas, kur linksmi plaukiojo trys žuvytės. Vėžliukas Niūnius, tur būt, jau miegojo mažų akmenėlių dugne.

Ant grindų, šalia stalelio, gulėjo nesenai pavalgytos vakarienės indai, duona ir maža keptuvė. Sėdėjau ir galvojau apie Tomo ir Sandros gyvenimą, kurį pirmą kartą stebėjau vienas, netrukdomas pašnekovų.

Į antrąją pusę, kur stovėjo plati lova, kambario anga buvo užtraukta tamsiai žalia užuolaida. Sandra ją pasiuvo per trumpą: mačiau, kad prie lovos, ant grindų, gulį nusviestas Tomo kaklaryšis, kažkoks išlesinėto vaisiaus keistaformis lukštas ir nuorūkų pilna peleninė.

Pamažu mano varžoviškas azartas ėmė rimti. Vis dažniau galvoj pradėdavau klausimai: "Ko aš čia atėjau? Ko iš Sandros ir Tomo noriu?"

Pasidarė visai tamsu. Pro langą mačiau kelias žvaigždes ir toli, pro namus išsikišusią, sinagogos nuopioją.

Net sudrebėjau, kai tarpdury pasirodė buto šeimininkė.

— Kam jūs sėdit tamsoj? — šūktelėjo ji ir, atitraukusi į šalis žaliąją užuolaidą, nuėjo į kitą kambarį, kur buvo įtaisytas elektros mygtukas.

Ūmai abu kambarius nutvieskė balta, nuoga šviesa iš palubės. Net suskauto akis.

— Štai! — nusijuokė jugoslavė. — Dabar visai kitas reikalas!

Ir su pasitenkinimu, lyg būtų atlikusi gerą darbą, vėl uždarė paskui save duris.

Mano žvilgsnis nuslydo tolyn ir sustojo antrajame

kambaryje. Tai, ką tenai pamačiau, buvo visiškai netikėta. Nuo sienų iki sienų, įvairiausiai sukryžiuotos, per vinis pertrauktos — kabėjo ištemptos virvės, nuo kurių driko padžiauti, matyt, neseniai išskalbti baltiniai. Visokiausio: vyriški ir moteriški, kojinės ir indų pašluostės, nosinės ir šilti Tomo apatiniai. Net kėdės ir radiatoriai buvo jas apkrauti.

Man pasidarė šiurpiai nejauku.

Baltinių nebūčiau išsigandęs. Svarbiausia buvo tai, kad viskas rodė pilką, murziną, atžagaria ranka išmurlintą. Sustingęs sėdėjau kėdėj ir, tarsi užhipnotizuotas, žiūrėjau į tas skurdo ir nešvaros šmėklas, kurios tarsi pradėjo prieš mano akis pašaipingai siūbuoti.

Kur aš įžengiau? Kokias duris nejučiom pradariau?

Kas yra Sandra, vėjo ir ajerų mergaitė? Sandra, kurios vardą įrėžiau deimantu ant stiklo. Kortų dama, kuriai karaliaus negana: aš lesinu jos sakalą, Albinas paduoda jai žirgo pavardžius. Sandra — keistų vaisių ir sambrėškio spalvos kurpių mergaitė... Kas ji? Ar kasdienybės sutriuškimta trapi būtybė, ar paprasčiausia tinginė ir nevala?

Ir kaip gyvena Tomas — tarp neplautų indų ir pilkai išterlintų baltinių? Tomas, šaunus Pabaltijo Universiteto technikos studentas, puikiausias miško bernas, kuris vakarais grodavo Kanados giriose akordeonu, o mes pritarėdavom jam, stūgdamami, kiek plėšia gerklės. Sakėsi pardavęs savo akordeoną, sakėsi niekad daugiau negrosiųjų.

Kodėl? Kas atsitiko Tomui? Jis svajojo apie šviesų gyvenimą, kaip ir mes visi! Gal su akordeonu jis pardavė ir savo jaunystės šaunumą? Antraip Tomas būtų kartą nutrenkęs žemėn tuos baisius skudurus, lyg niekingą kapituliacijos vėliavą.

Mane nukratė šiurpas, pagalvojus, kaip būtų nesmagu, jeigu Tomas ir Sandra dabar sugrįžtų! Šitie bauriai pilki skudurai, nušokę nuo virvių, mane užsmaugtų — nes aš juos mačiau, nes buvau jų gėdos liudininku.

Skubiai užėjau už užuolaidos ir spustelėjau elektros mygtuką. Bet ir tamsoj jaučiau iškabintų skudurų drėgmę, o mano akyse tebešmėkčiojo jų bauri spalva ir padrikę pavidalai. Tarsi tos šlapios pamėklės į mane artėtų.

Siaube išbėgau iš kambario ir, atsідūręs koridoriaus gale, atplėšiau frontines duris. Neatgaudamas kvapo, nubildėjau suktais laiptais žemyn ir ėmiau bėgti gatvę, tarsi mane vis dar vytųsi Sandros ir Tomo baltiniai, lyg begalvių vaiduoklių būrys. Toly, tolyn! Nuo skurdo, nuo pilkos mirties, tolyn nuo tų, kuriuos palietė ir užkrėtė kasdienybės maras. Jie neatsilaikė prieš vargą, jie pražudė vienas kitą!

Atsipeikėjau tik prie parko. Koks gaivinantis man dabar atrodė žiemos vėjas! Lėtai žingsniavau girgždančiu sniegu namo ir man pasidarė neapsakomai graudu, neapsakomai gaila Tomo ir Sandros. Kai užkėliau galvą į viršų, pro ašaras vos begalėjau įžiūrėti žvaigždes. O taip norėjau jas dabar matyti — žvaigždes, žvaigždes, šviesias dangaus žvaigždes!

Iš Montrealio skubėjau išvažiuoti. Ne vien dėl to, kad pavasariniam semestriui mane priėmė į Meno mokyklą Detroite, bet ir dėl to, kad bijojau susitikti su Tomu ir Sandra.

* * *

Dabar, kai iš viešbučio lango žiūriu į Montrealį, praities vaizdai ima suktis man prieš akis, lyg keisčiausia karuselė.

Štai, gatvėj šokinėja Marcel pabertos elektros lemputės, o ant kampo stovi Albinas, įsisupęs į savo milinę. Kortų bartukas...

Susikibę rankom, ateina Tomas ir Sandra. Tomas šaunus, kaip miškų kirtimo laikais, o aplink Sandra siūbuoja lengvas ir švelnus liūdnumas, lyg būtų ajeras, išaukęs iš vėjo ir vandens...

Išsitraukiu iš kišenės savo kambario raktą ir tarsi nubundu, kai jis ant stalo skambteli.

Reikia leistis žemyn.

Rytoj anksti išvažiuosiu.

(Pabaiga)

Australijos...

(Atkelta iš 6 psl.)

lams: a) Jaunimo organizacijos neturi specifinės lietuviškos programos, b) Jaunimas nesupažindina australų su Lietuvos problema, c) Organizacijose veikia tik keli asmenys, d) veikusių jaunimo grupės subyra, e) Jaunimas mažai rašo į spaudą. 2. Jaunimas nepakankamai veržiasi į profesijas ir įtakingus darbus.

Teismo tikslas yra, pasiųskietus vyresniąją kartą į talką, draugišku kaltinimu — gynimusi išspręsti kai kurias esamas problemas, nes anksčiau organizuojamos studentų diskusijos neturėdavo jokių konkrečių rezultatų. Šiuo teismu norima išspręsti jaunimo apatiškos problema. Tikėkimės, kad jis gerai pasiseks.

NUVERTINTAS AUSTRALIJO DOLERIS

Prieš kelias dienas, Australijos vyriausybė nuvertino savąjį dolerį rekordiniu 17½%. Šis nuvertinimas australiškąjį dolerį sulgina su Amerikos doleriu. Krašte yra daug nepasitenkinimo, tačiau tikimasi sumažinti esančią infliaciją. Sumažinus piniginę dolerio vertę, tikimasi sulaukti didelio antplūdžio turistų iš viso pasaulio ir ypatingai iš Amerikos bei Kanados. Aš manau, kad tuo pasinaudos ir mūsų tautiečiai ir Australiją aplankys dabar daug dažniau ir daugiau. Lauksime.

SKAUDUS LIKIMAS

Dar taip nesenai bendrai su chicagiškiu dr. Algiu Ramonu, džiaugėmės Montrelio olimpijada, prisimindami ir gražiai praleistą laiką buvusioje Muencheno olimpijadoje. Gi vėliau, taip maloniai ir draugiškai buvau Chicagoje priimtas mielo Algio ir jo puikios žmonos Ingridos, kur ir vėl prisiminėme jo buvimą Australijoje ir daug kalbėjome apie būsimą olimpijadą Maskvoje — važiuosim ar ne? Tikėjomes dar ir vėl Australijoje pasimatyti. Gi štai, tik grįžęs namo, gaunu skaudžią žinią — mano prieteliu ir draugu dr. A. Ramonas žuvo auto katastrofoje. Nenorėjau tikėti, kad likimas tam puikiam žmogui galėjo būti toks skaudus. Tačiau, deja, tai buvo tiesa. Nešvarbu kokius gražius žodžiu aš berašyčiau, kaip gailėtingai atjausčiau jo žmoną, netekusią vyro ir sūnų, netekusį tėvo, šiandien mielo Algio jau nėra. Liūdžiū kartu su Tavo šeima, mielas olimpinis mano kelionių drauge ir kiekvienas didesnis sportinis ar reprezentavusį mus ne tik amerikiečių, bet ir pasaulinėje įvairių Tavo mėgiamų profesionalinių šakų plotmėje. Ilsėkis ramybėje.

WENČIŲ DOMINANTUS NUSI Republikc Steel

30 IŠTISINIŲ VALANDŲ NEPERTRAUKIAMOS ŠVENČIŲ MUZIKOS,
PRADEDANT PENKTADIENĮ, GRUODŽIO 24 D. 6 V. V. IKI VIDUR-
NAKČIO ŠEŠTADIENĮ, GRUODŽIO 25 D.

WAL 4 M

Friday, December 24

6-7 p.m.

Joy To The World—Hollywood Bowl Symphony
Jolly Old St. Nicholas—Chet Atkins
It's Beginning To Look A Lot Like Christmas—Andre Kostelanetz
Twelve Days Of Christmas—Beecham Choral Society
Sleigh Ride—Arthur Fiedler and the Boston Pops
The First Noel—Virgil Fox
The Christmas Song—Nat King Cole
Skater's Waltz—Mantovani
O Little Town Of Bethlehem—George Greeley

While Shepherds Watch Their Flocks—101 Strings
Christmas Waltz—The Lettermen
Up On The House Top—Jingle Bells—Floyd Cramer
The Little Donkey—Sound 70 Orchestra
Silent Night—Alexander Schreiner
Santa Claus Is Comin' To Town—Hollyridge Strings
Deck The Halls—Roger Wagner Chorale
Winter Wonderland—Arthur Fiedler and the Boston Pops
Hark! The Herald Angels Sing—Roger Williams
Christmas Is This—Gregg Smith Singers
What Child Is This—David Rose

7-8 p.m.

Here We Go A-Caroling—Philadelphia Orchestra
Angels From The Realms Of Glory—The Ambrosian Singers
I'll Be Home For Christmas—Living Strings
In Dulce Jubilo—E. Power Biggs
Toyland—Doris Day
Carol Of The Bells—Wayne King
Skater's Waltz—Ferrante & Teicher
Angels In Our Fields—Leroy Anderson
Carol Of The Star—Harry Simeone Chorale
Away In A Manger—Percy Faith
I Heard The Bells On Christmas Day—Bert Kaempfert

Christmas Is A Comin'—Angels We Have Heard On High—David Rose
Let It Snow, Let It Snow—Sound 70 Orchestra
Coventry Carol—Charlie Byrd
Here Comes Santa Claus—Knightsbridge Strings
My Favorite Things—Herb Alpert
It Came Upon A Midnight Clear—Billy Vaughn
We Need A Little Christmas—Percy Faith Chorus
Good King Wenceslas—Frank Chacksfield
Parade Of The Wooden Soldiers—Arthur Fiedler and the Boston Pops
Happy Holiday—Living Voices
Blue Christmas—Nashville Brass

8-9 p.m.

Carol Of The Bells—Percy Faith
O Holy Night—Eric Rogers
Adeste Fideles—Frank Chacksfield
It's Beginning To Look A Lot Like Christmas—Andre Kostelanetz
Do You Hear What I Hear—Living Voices
Joy To The World—Mantovani
Toyland—Ronnie Aldrich
O Little Town Of Bethlehem—Lawrence Welk
Merry Christmas, Darling—Carpenters

God Rest Ye Merry Gentlemen—Philadelphia Orchestra
Little Drummer Boy—Norman Luboff Choir
The Christmas Song—Al Hirt
Silent Night—Paul Mauriat
It'll Be Home For Christmas—Wayne King
I Saw Three Ships—Mantovani
First Noel—Andre Kostelanetz
Santa Claus Is Comin' To Town—Here Comes Santa Claus—Liberal
Home For The Holidays—Living Strings
The Holly And The Ivy—Jack Halloran Singers

9-10 p.m.

Deck The Halls—Percy Faith
Silver Bells—Ray Conniff Singers
Hark! The Herald Angels Sing—Alexander Schreiner
Rudolph The Red Nosed Reindeer—Arthur Fiedler and the Boston Pops
O Come, All Ye Faithful—Singers Unlimited
Jingle Bell Rock—Hollyridge Strings
Snowfall—Tony Bennett
O Little Town Of Bethlehem—Mantovani
Let It Snow, Let It Snow—Pete Fountain
Do You Hear What I Hear?—Anita Kerr Voices

Joy To The World—Philadelphia Orchestra
Twelve Days Of Christmas—Ferrante & Teicher
Christmas Song—Robert Goulet
O Holy Night—Raymond LeFevre
Happy Holiday—Percy Faith
Mary's Little Boy Child—Living Strings
I Heard The Bells On Christmas Day—Bert Kaempfert
We Wish You A Merry Christmas—Jack Halloran Singers
Jingle Bells—Waldo De Los Rios
Once In Royal David's City—Frank Chacksfield

10-11 p.m.

We Three Kings—Hollywood Bowl Symphony
I'll Be Home For Christmas—Hollyridge Strings
It Came Upon A Midnight Clear—Wayne King
Henry Mancini Chorus
Have Yourself A Merry Little Christmas—Percy Faith
Here We Come A-Caroling—Al Caiola
Parade Of The Wooden Soldiers—Living Strings
Ave Maria—Barbra Streisand
Sing We Now Of Christmas—E. Power Biggs
Home For The Holidays—Johnny Douglas
Pat-A-Pan—Regency Choir

White Christmas—Ron Goodwin
Jolly Old St. Nicholas—Chet Atkins
I Saw Three Ships—David Rose
O Come, O Come Emmanuel—Mormon Tabernacle Choir
Toyland, Parade Of The Wooden Soldiers—Living Strings
Santa Claus Is Comin' To Town—Roger Williams
Christmas Is—Percy Faith
O Tannenbaum—Paul Mauriat
Silent Night—Al Hirt
God Rest Ye Merry Gentlemen—Roger Wagner Chorale
Silver Bells—Sound 70 Orchestra

11-Midnight

Hallelujah Chorus—Mormon Tabernacle Choir
Winter Wonderland—Ronnie Aldrich
O Little Town Of Bethlehem—Hollywood Bowl Symphony
Caroling, Caroling—Fred Waring & The Pennsylvanians
Bring A Torch Jeannette, Isabelle—Percy Faith
Sleigh Ride—Bert Kaempfert
Happy Holiday—Jackie Gleason
Deck The Halls—Philadelphia Orchestra
Away In A Manger—Hollywood Bowl Symphony
Have Yourself A Merry Little Christmas—Hollyridge Strings
O Holy Night—Philadelphia Orchestra & Temple University Choir
Blue Christmas—Chet Atkins

While Shepherds Watched Their Flocks—101 Strings
Silver Bells—Ronnie Aldrich
Master Santa—Sandler & Young
Do You Hear What I Hear?—Living Strings
Joy To The World—Charles Smart & James Blades
Christmas Is—Percy Faith Chorus
It'll Be Home For Christmas—Johnny Douglas

Saturday, December 25

Midnight-1 a.m.

Gesu Bambino—Percy Faith
Rudolph The Red Nosed Reindeer—Perry Como
O Tannenbaum—Paul Mauriat
God Rest Ye Merry Gentlemen—Charlie Byrd
It's Beginning To Look A Lot Like Christmas—Andre Kostelanetz
Angels We Have Heard On High—Choir of the Carmelite Priory
The Christmas Waltz—David Rose
Santa Claus Is Comin' To Town—Bert Kaempfert
Ring Christmas Bells, Jolly Old Saint Nick—Frank DeVol
The Holly And The Ivy—Mormon Tabernacle Choir

White Christmas—Ron Goodwin
We Three Kings—Charlie Byrd
Twas The Night Before Christmas—Harry Simeone Chorale
It Came Upon The Midnight Clear—Hollywood Bowl Symphony
I Heard The Bells—Alexander Schreiner
The Real Meaning Of Christmas—Ray Conniff Singers
Silver Bells—Percy Faith
Frosty, The Snowman—Sound 70 Orchestra
Deck The Halls—Hollywood Bowl Symphony
Have Yourself A Merry Little Christmas—Barbra Streisand

1-2 a.m.

O Come, All Ye Faithful—Raymond LeFevre
My Melody Of Love—Roger Williams
In A Winter Wonderland—Star Belts—Henry Mancini
If I Only Had Time—Nick DeCaro
Silent Night—Felix Slatkin
Mandy—Floyd Cramer
It'll Be Home For Christmas—Al Martino
It'll Never Fall In Love Again—Frank Chacksfield
We Three Kings—E. Power Biggs & Vienna Chamber Orchestra

Jingle Bells—Andre Kostelanetz
There Is No Christmas Like A Home Christmas—Perry Como
Yesterday—James Last
In Dulce Jubilo—Leroy Anderson
For Unto Us A Child Is Born—Philadelphia Orch. & Chorus
Lost Horizon—101 Strings
Toyland—Ronnie Aldrich
Gesu Bambino—Percy Faith
Love Theme from "The Godfather"—Tony Martin
Have Yourself A Merry Little Christmas—Ron Goodwin

2-3 a.m.

The First Noel—Hollywood Bowl Symphony
Three Wise Men—Regency Choir
Killing Me Softly With His Song—Ronnie Aldrich
Santa Claus Is Comin' To Town—Nashville Brass
Clair—Werner Muller
O Tannenbaum—Percy Faith
Give Me Your Love For Christmas—Johnny Mahts
It—Tony Motola

It Came Upon The Midnight Clear—Percy Faith
Yesterday Once More—Floyd Cramer
Spend This Holiday With Me—Anita Kerr Singers
Misty—Manuel
Christmas Is, We Wish You A Merry Christmas—Al Caiola
Song For Anna—Andre Popp
O Holy Night—Ed Ames
Leavin' On A Jet Plane—Mantovani
The Little Drummer Boy—Ron Goodwin

3-4 a.m.

Joy To The World—Mantovani
Sing—Roger Williams
Twelve Days Of Christmas—Ray Conniff Singers
Sleighride (Mazurka)—Beverly Sills
Without You—Sounds Orchestral
Rudolph, The Red Nosed Reindeer—Ron Goodwin
Once In Royal David's City—The Ambrosian Singers
White Christmas—Chet Atkins
Ben—Percy Faith

Do You Hear What I Hear?—Hollyridge Strings
Goodbye To Love—Johnny Pearson
Pat-A-Pan—Gregg Smith Singers
What Are You Doing The Rest Of Your Life—Manuel
Gloria In Excelsis Deo—Paul Mauriat
The World We Knew—Bert Kaempfert
We Need A Little Christmas—New Christy Minstrels
Love Theme from "Spartacus"—Norman Newell
Have Yourself A Merry Little Christmas—Ronnie Aldrich
Angels We Have Heard On High—Mormon Tabernacle Choir

4-5 a.m.

Jingling Brass—Nashville Brass
We've Only Just Begun—John Gregory
While Shepherds Watched Their Flocks—Mormon Tabernacle Choir
Candy Man—Floyd Cramer
Deck The Halls—Billy Vaughn Singers
Here Comes The Sun—Hollyridge Strings
Joy To The World—Alexander Schreiner
Snow, Snow, Beautiful Snow—Harry Simeone Chorale
Stranger On The Shore—Frank Chacksfield
I Saw Three Ships—Mantovani
Mistletoe & Holly—Jack Jones

Adeste Fideles—Frank Chacksfield
You Are The Sunshine Of My Life—Peter Nero
Jingle Bells, Sleigh Ride—Henry Mancini
I Can't Stop Loving You—Kookie Freeman
Have Yourself A Merry Little Christmas—Andre Kostelanetz
I'd Like To Teach The World To Sing—Chet Atkins
Here We Come A-Caroling—Perry Como
Seasons In The Sun—Botticelli
Twelve Days Of Christmas—Ferrante & Teicher
Spanish Flea—Manuel

5-6 a.m.

It Came Upon A Midnight Clear—Alexander Schreiner
Hallelujah Chorus—Frank Pourcel
Do You Hear What I Hear?—Percy Faith
What Are You Doing The Rest Of Your Life—Ronnie Aldrich
Silent Night, O Little Town Of Bethlehem—Henry Mancini Chorus
Follow Me—Al Caiola
If Ever I Would Leave You—Andre Kostelanetz
The Christmas Song—Living Voices
Les Bicyclettes de Baisatz—Mantovani

Blue Christmas—Living Strings
Proud Mary—Ferrante & Teicher
Mary's Little Boy-Child—Harry Simeone
It'll Have To Say I Love You In A Song—George Greeley Orchestra

Santa Claus Is Comin' To Town—Arthur Fiedler and the Boston Pops
The Green Grass Starts To Grow—Frank Chacksfield
I Heard The Bells On Christmas Day—Ed Ames
Song Sung Blue—Frank Pourcel
The First Noel—Charlie Byrd
The Sounds Of Silence—Caravelli

6-7 a.m.

O Holy Night—Hollywood Bowl Symphony
Christmas Alphabet—Sound 70 Chorus
It's Beginning To Look A Lot Like Christmas—Frank DeVol
Sleigh Ride—Ronnie Aldrich
O Come All Ye Faithful—Robert Goulet
Silver Bells, The Real Meaning Of Christmas—Al Caiola
O Little Town Of Bethlehem—Philadelphia Orchestra
White Christmas—Nashville Brass
The Little Drummer Boy—Living Voices
God Rest Ye Merry Gentlemen—Percy Faith
We Wish You A Merry Christmas—Andre Kostelanetz

Silver Bells, Shake Me, I Rattle—Andre Kostelanetz
Good Christian Men, Rejoice—Roger Wagner Chorale
It'll Be Home For Christmas—Floyd Cramer
Deck The Halls—Lawrence Welk
Twelve Days Of Christmas—Mantovani & Friends
We Need A Little Christmas—Skitch Henderson
I Saw Three Ships—Sound 70 Orchestra
Here We Come A-Caroling, Joy To The World—Al Caiola
Happy Holiday—Percy Faith Chorus
O Tannenbaum—Paul Mauriat
Blessed Christmas—Chet Atkins
Angels We Have Heard On High—Raymond LeFevre

7-8 a.m.

Winter Wonderland—Ron Goodwin
Jingle Bells—Chet Atkins
O Come, O Come Emanuel—Philadelphia Orchestra
Do You Hear What I Hear?—John Gary
Away In A Manger—Percy Faith
Let It Snow, Let It Snow, Let It Snow—Ronnie Aldrich
Christmas Chimes—Andre Kostelanetz
Good Christian Men, Rejoice—The Ambrosian Singers
White Christmas—Paul Mauriat
Good King Wenceslas—Mantovani

Hark! The Herald Angels Sing—Hollywood Bowl Orchestra
Hurry Home For Christmas—Anita Kerr Singers
It Came Upon A Midnight Clear—Percy Faith
Hark! The Herald Angels Sing, Frosty The Snowman—Floyd Cramer
O Holy Night—Mantovani
Jingo Jango—Bert Kaempfert
Count Your Blessings, We Wish You A Merry Christmas—Ray Conniff Singers
Gloria In Excelsis Deo—Paul Mauriat
Blue Christmas—Al Caiola
I Sing Noel—Sandler & Young

8-9 a.m.

Christmas In Kilarney—Wayne King
Joy To The World—Chet Atkins
Away In A Manger—Percy Faith
Christmas Song—Ronnie Aldrich
The First Noel—Hollywood Bowl Symphony
Jumpin' Jimmy Christmas—Bert Kaempfert
Do You Hear What I Hear?—Anita Kerr Singers
Joy To The World—Felix Slatkin
Jingle Bell Rock—Pete Fountain
Have Yourself A Merry Little Christmas—Living Strings

While Shepherds Watch Their Flocks—101 Strings
Christmas Waltz—The Lettermen
Up On The House Top—Jingle Bells—Floyd Cramer
The Little Donkey—Sound 70 Orchestra
Silent Night—Alexander Schreiner
Santa Claus Is Comin' To Town—Hollyridge Strings
Deck The Halls—Roger Wagner Chorale
Winter Wonderland—Arthur Fiedler and the Boston Pops
Christmas Bells—Mantovani
What Child Is This—Gregg Smith Singers

9-10 a.m.

Christmas Is A Comin'—Angels We Have Heard On High—David Rose
Let It Snow, Let It Snow—Sound 70 Orchestra
Coventry Carol—Charlie Byrd
Here Comes Santa Claus—Knightsbridge Strings
My Favorite Things—Herb Alpert
It Came Upon A Midnight Clear—Billy Vaughn
We Need A Little Christmas—Percy Faith Chorus
Good King Wenceslas—Frank Chacksfield
Parade Of The Wooden Soldiers—Arthur Fiedler and the Boston Pops
Happy Holiday—Living Voices
Blue Christmas—Nashville Brass

We Three Kings—Philadelphia Orchestra
Sing We Now Of Christmas—Robert Shaw Chorale
White Christmas—Ronnie Aldrich
God Rest Ye Merry Gentlemen—Lawrence Welk
Rudolph The Red Nosed Reindeer—Ron Goodwin
Merry Christmas Darling—Carpenters
Angels On The Fields—E. Power Biggs
Sleigh Ride—Andre Kostelanetz
Hallelujah Chorus—Percy Faith
Little Drummer Boy—Floyd Cramer
O Little Town Of Bethlehem—Knightsbridge Strings

10-11 a.m.

Sleigh Ride—Ron Goodwin
March Of The Kings—E. Power Biggs & Columbia Chamber Orch.
Alone Again (Naturally)—David Rose
Twelve Days Of Christmas—Beecham Choral Society
How Can You Mend A Broken Heart—Tommy Garrett
O Tannenbaum—Raymond LeFevre
Rudolph The Red Nosed Reindeer—Ed Sullivan Orchestra
Strangers In The Night—Bert Kaempfert
Mary's Little Boy-Child—Harry Simeone Chorale
One Less Bell To Answer—Andre Kostelanetz

The First Noel—Waldo De Los Rios
I Honestly Love You—Roger Williams
Silent Night—Mormon Tabernacle Choir
This Way Mary—Mantovani
Silver Bells—Pete Fountain
Blue Skies—Manuel
I Heard The Bells—Alexander Schreiner
Je T'Aime Moi Non Plus—Paul Mauriat
It'll Be Home For Christmas—Ronnie Aldrich

11-Noon

Jingle Bells—Mantovani
Christmas Song—Percy Faith Chorus
If You Could Read My Mind—New Cascading Strings
O Little Town Of Bethlehem—George Greeley
Do You Hear What I Hear?—Anita Kerr Singers
Day By Day—Frank Pourcel
Winter Wonderland—Bert Kaempfert
Close To You—Frank Chacksfield

God Rest Ye Merry Gentlemen—Philadelphia Orch. & Chorus
White Christmas—Living Strings

I Saw Mommy Kissing Santa Claus—Sound 70 Orchestra
Touch Me In The Morning—Johnny Pearson
The Holly And The Ivy—Marmoon Choir
Morning Has Broken—John Gregory
Silver Bells—Nashville Brass
O Come All Ye Faithful—Andy Williams
Music From Across The Way—James Last
The Little Drummer Boy—Living Strings
More—Tommy Garrett
O Holy Night—Roger Wagner Chorale

Noon-1 p.m.

Blue Christmas—Living Strings
What Child Is This?—Ray Conniff Singers
And I Love You So—Percy Faith
Jingle Bell Rock—Floyd Cramer
Joy To The World—Hollywood Bowl Symphony
Vincent—Norman Candler
Wassail Song—The Ambrosian Singers
Theme from "Love Story"—Chet Atkins
Hark! The Herald Angels Sing—Mantovani

Let It Snow, Let It Snow, Let It Snow—Andre Kostelanetz
You've Got A Friend—Ferrante & Teicher
Twas The Night Before Christmas—Harry Simeone Chorale
Twelfth Of Never—Manuel
Carol Of The Bells—Alexander Schreiner
I Heard The Bells On Christmas Day, Pine Cones And Holly Berries, It's Beginning To Look A Lot Like Christmas—The Organ Masters
Pieces Of Dreams—Hugo Winterhalter
The Real Meaning Of Christmas—Ray Conniff Singers
Bring A Torch Jeannette, Isabelle—Leroy Anderson
A Very Precious Love—Tommy Garrett

1-2 p.m.

Deck The Halls—Philadelphia Orchestra
Deck The Halls—Singers Unlimited
Harmony—Andre Popp
Little Drummer Boy—Chet Atkins
I Heard The Bells—Anita Kerr Singers
O Holy Night—Ed Sullivan Orchestra
The Entertainer—Ronnie Aldrich
A Song And A Christmas Tree—Andy Williams
Have You Never Been Mellow?—Paul Mauriat
Away In A Manger—Frank Chacksfield

Good Christian Men, Rejoice—Percy Faith
I Wonder As I Wander—Jack Halloran Singers
Theme from "Summer of '42"—Mantovani
It'll Be Home For Christmas—Ronnie Aldrich
Tie A Yellow Ribbon Round The Old Oak Tree—Botticelli
Happy Holiday—Steve & Eydie
I Saw Mommy Kissing Santa Claus—Ed Sullivan Orchestra
What Wonderful World—Ray Davies
Three Angels Appeared—Paul Mauriat
Adeste Fideles—Nat King Cole
Theme from "Nicholas & Alexandra"—Frank Pourcel

2-3 p.m.

Joy To The World—Lawrence Welk
The Most Beautiful Girl—Percy Faith
I Heard The Bells—Anita Kerr Singers
Yesterday Once More—Ferrante & Teicher
God Rest Ye Merry Gentlemen—Frank Chacksfield
And I Love Her—Sonny Curtis
The Little Drummer Boy—The Lettermen
Stardust—Manuel
Christmas Waltz—Ronnie Aldrich
Spanish Eyes—Mantovani

Hark! The Herald Angels Sing—Hollywood Bowl Symphony
Theme from "Love Story"—Peter Nero
White Christmas—Hillside Singers
This Way Mary—Mantovani
Christmas Song—Nashville Brass
Close To You—Ron Goodwin
What Child Is This—Charlie Byrd
Welcome To My World—Living Strings
O Come, O Come Emmanuel—Roger Wagner

3-4 p.m.

O Come, All Ye Faithful—Philadelphia Orchestra
Only You—Lenny Dee
Have Yourself A Merry Little Christmas—Frank Sinatra
Winter World Of Love—Steve Chandler
O Tannenbaum—Sound 70 Orchestra
Alfie—Living Strings
Silent Night—Eric Rogers Chorale
Time Alone Will Tell—Raymond LeFevre
Rudolph The Red Nosed Reindeer—Ferrante & Teicher

The Holly And The Ivy—Sound 70 Orchestra
I've Gotta Be Me—Peter Nero
Christmas Is—Hillside Singers
Living Together, Growing Together—Andre Kostelanetz
Blue Christmas—Midnight String Quartet
Lemon Tree—Mantovani
Angels We Have Heard On High—Philadelphia Orch. & Chorus
My Sweet Lord—Hollyridge Strings
Jingle Bells—Ferrante & Teicher

4-5 p.m.

Hark! The Herald Angels Sing—Felix Slatkin
Leave Me Alone—Ronnie Aldrich
Here Comes Santa Claus—Ray Conniff Singers
You And The Night And The Music—Manuel
White Christmas—Chet Atkins
San Francisco—Perry Botkin Jr.
This Christmas, Spend With You—Robert Goulet
What The World Needs Now Is Love—Ron Goodwin
Away In A Manger—Alexander Schreiner
The World Is A Circle—Cascading Strings

O Thou That Tellest Good Tidings—Mantovani
Make It Easy On Yourself—Al De Lory
Pat-A-Pan—Jack Halloran Singers
Snowbird—Percy Faith
O Little Town Of Bethlehem—101 Strings
Tara's Theme—Laurindo Almeida
Do You Hear What I Hear?—Living Strings & Voices
Distant Dunes—Living Strings
We Three Kings—Al Hirt and Friends

5-6 p.m.

Jingle Bells—Hollyridge Strings
O Come, All Ye Faithful—Andy Williams
Carol Of The Drum—Waldo De Los Rios
It Came Upon A Midnight Clear—Percy Faith
We Wish You A Merry Christmas—Jack Halloran Singers
Hark! The Herald Angels Sing—Virgil Fox
Christmas Song—Frank DeVol
Ave Maria—Philadelphia Orchestra & Temple University Choir
We Three Kings—Hollywood Bowl Symphony
Count Your Blessings—Ronnie Aldrich

Here We Go A-Caroling—Philadelphia Orchestra
Angels From The Realms Of Glory—The Ambrosian Singers

I'll Be Home For Christmas—Living Strings
In Dulce Jubilo—E. Power Biggs
Toyland—Doris Day
Carol Of The Bells—Wayne King
Skater's Waltz—Ferrante & Teicher
Angels In Our Fields—Leroy Anderson
Carol Of The Star—Harry Simeone Chorale
I Heard The Bells On Christmas Day—Bert Kaempfert

6-7 p.m.

Joy To The World—Hollywood Bowl Symphony
Jolly Old St. Nicholas—Chet Atkins
Twelve Days Of Christmas—Beecham Choral Society
Sleigh Ride—Arthur Fiedler and the Boston Pops
The First Noel—Virgil Fox
The Christmas Song—Nat King Cole
Skater's Waltz—Mantovani
O Little Town Of Bethlehem—George Greeley

Good King Wenceslas—Philadelphia Orchestra
Holy Jolly Christmas—Living Voices
I Wonder As I Wander—Percy Faith
Ong, Dong Merrily On High—Dick Leibert
Mary's Little Boy-Child—Living Strings
O Holy Night—Liberal
Some Children See Him—Anita Kerr Singers
Holly And The Ivy—Mantovani
It Came Upon A Midnight Clear—Leroy Anderson
Petit Papa Noel—Paul Mauriat

7-8 p.m.

Rudolph The Red Nosed Reindeer—Sound 70 Orchestra
MacArthur Park—Percy Faith
O Thou Joyful Day—Alexander Schreiner
Love Is A Many Splendored Thing—John Gregory
Ring Christmas Bells—Ray Conniff Singers
Morning Has Broken—Peter Duchin
Good Christian Men, Rejoice—Percy Faith
The Way Of Love—Tommy Garrett
I Saw Mommy Kissing Santa Claus—Sound 70 Orchestra
I Can't Stop Loving You—Andre Kostelanetz
We Need A Little Christmas—Skitch Henderson

White Christmas—Hollyridge Strings
We've Only Just Begun—Peter Nero
Joy To The World, God Rest Ye Merry Gentlemen—Ralph Hunter Voices
Sounds Of Silence—Andre Kostelanetz
Santa Claus Is Comin' To Town—Dick Leibert
Both Sides Now—Mantovani
The Holy City—Mormon Tabernacle Choir
Rainy Days And Mondays—Tony Motola
Baby, It's Cold Outside—Frank Chacksfield

8-9 p.m.

What Child Is This?—Percy Faith
Smile A Little Smile For Me—Ferrante & Teicher
Caroling, Caroling—Singers Unlimited
Caroling, Caroling—Hollywood Pops Orchestra
Theme from "The Molly McGuire"—Henry Mancini
Jingle Bells—Waldo De Los Rios
Rainy Days And Mondays—Tony Motola
Lo, How A Rose E're Blooming—Roger Wagner
Love Said Goodbye—George Greeley
Winter Wonderland—Roger Williams

Good Christian Men, Rejoice—Frank Chacksfield
Another Somebody Done Somebody Wrong Song—Floyd Cramer
All I Want For Christmas—Sound 70 Orchestra
Saw Three Ships—Percy Faith
If We Only Have Love—Hugo Winterhalter
Christmas Chopticks—Andre Kostelanetz
Solitaire—Lenny Dee
Home For The Holidays—Robert Goulet
Sail Along Silvery Moon—James Last
Silent Night—Chet Atkins

9-10 p.m.

Do You Hear What I Hear?—Nashville Brass
The First Time Ever I Saw Your Face—John Gregory
O Come All Ye Faithful—Chet Atkins
The Way We Were—Percy Faith
Deck The Halls—Singers Unlimited
Life Is What You Make It—Roger Williams
The Holly And The Ivy—Mantovani
Sunrise—Claude Ogernan
Christmas Song—Ron Goodwin
Take Me Home, Country Roads—Al Caiola

Sleigh Ride—Arthur Fiedler and the Boston Pops
For All We Know—Tony Motola
Mistletoe And Holly—Frank Sinatra
I Get To Be A Caroler—Living Strings
The Little Drummer Boy—Bert Kaempfert
Song Sung Blue—Ronnie Aldrich
Mary's Little Boy-Child—Sound 70 Orchestra & Chorus
This Is My Song—John Gregory
Let It Snow, Let It Snow, Let It Snow—Tijuana Brass
Watchin' Scotty Grow—Lenny Dee
Jolly Old St. Nicholas—Frank DeVol

10-11 p.m.

Angels From The Realms Of Glory—Percy Faith
Sunshine On My Shoulders—Floyd Cramer
Twelve Days Of Christmas—Harry Simeone Chorale
True Love—Norman Candler
Jingle Bells—Chet Atkins
Put A Little Love In Your Heart—Living Strings
Have Yourself A Merry Little Christmas—Andy Williams
Raindrops Keep Fallin' On My Head—Henry Mancini
Away In A Manger—Frank Chacksfield
Why Me—Lenny Dee

Christmas Song—Andre Kostelanetz
The Most Beautiful Girl—Roger Williams
Pat-A-Pan—Jack Halloran Singers
El Condor Pasa—James Last
It Came Upon A Midnight Clear—O Tannenbaum—Robert Rheims
Island In The Sun—Manuel
Do You Hear What I Hear?—Robert Goulet
Something—Tommy Garrett
Joy To The World—Percy Faith
The Sound Of Music—John Gregory
White Christmas—Henry Mancini Chorus

11-Midnight

Happy Holiday—Sound 70 Orchestra & Chorus
The First Time Ever I Saw Your Face—Ferrante & Teicher
Carol Of The Bells—David Rose
Scarborough Fair—Caravelli
O Holy Night—Mormon Tabernacle Choir
Brian's Song—Tommy Garrett
Silver Bells—Living Strings
The Long And Winding Road—Hollyridge Strings
Deck The Halls, Medley—Al Hirt & Friends

O Little Town Of Bethlehem—Waldo De Los Rios
Christmas—Ronnie Aldrich
The First Noel—Hillside Singers
Yesterday Once More—Manuel
Blue Christmas—Nashville Brass
Too Beautiful To Last—John Gregory
Merry Christmas, Darling—Carpenters
And I Love You So—Mantovani
Silent Night—Ralph Hunter Choir

MANO GRUODŽIO SEPTYNIOLIKTOJI

DR. J. JAKŠTAS

I

Trumpas, vos dvidešimties metų nepriklausomo gyvenimo laikotarpis mūsų istorijoje. Tiek laiko, tiek turinio atžvilgiu. Pirmą periodą linkstama vadinti parlamentariu, kartais demokratiniu, antrą autoritetiniu, o kai kada — paniekiamam — diktatūriniam bei fašistiniui. Chronologinė riba tarp tų abiejų periodų laikoma 1926 m. gruodžio 17 d., kada įvyko žinomas perversmas. Tuo būdu perversmas laikomas itin iškilu įvykiu visame nepriklausomos Lietuvos buities vyksme, dėl kurio jis dalijamas dviem laikotarpiais chronologiškai ir tematiškai.

Kai šiais metais sukanka lygiai 50 metų nuo to įvykio, ženklinančio posūkį mūsų nepriklausomame gyvenime iš vieno periodo į kitą, tai jo paminėjimas turi gerą pagrindą. Jis minėtinas tik kaip žymus įvykis, neleidžiant jam nei teigiamos, nei neigiamos prasmės. Ideališka būtų pavaizduoti jį "kaip iš tikrųjų buvo" (kalbant L. Rankės žodžiais), susilaikant nuo jo vertinimo.

Visašališkas, pilnas įvykio dėstymas būtų ištisa studija, kas mūsų ribotai buvo bandyta. Plačiau jis paliestas dviejuose sovietinėje Lietuvoje parašytuose veikaluose. Vienas jų, pavadintas "Žingsniai Smėlyje" (1968) žinomo autoriaus J. Paleckio; kitas — "Klasių Kova Lietuvoje 1926" autoriaus E. Dirvelės. Abi knygos stipriai pagrįstos tiesioginiais šaltiniais, kurie autoriams buvo lengvai pasiekiami. Tik kišimas komunistų partijos į pirmą vietą (tai daroma ypačiai Dirvelės veikale) drumsčia ir iškraipo knygų turinį ir daro jas propagandiniais leidiniais.

Savaistraščio skiltyse, kur gruodžio septynioliktos studijai nebūtų vietos, galima ją paminėti mažąja istorija. Mažosiomis istorijomis (jos rašomos daugiau Prancūzijoje) vadinami rašiniai, kur teikiami kokio sudėtingesnio įvykio paskiri vaizdai. Jie gali būti asmeniniai prisiminimai, ar kokie paskiri momentai visoje įvykio grandinėje. Apie septynioliktą gruodį čia duodama mažoji istorija — asmeninis prisiminimas.

II

Išaušo gražus 1926 m. gruodžio 17 d. rytas. Truputį pašalusios žemės dar nedengė sniegas. Vaiskiame danguje nesimatė jokio debesėlio. Pakilusi saulė skaidriai švietė man į akis, kai

leidausi nuo žaliakalnio (Kaune) iš Turžėnų gatvės į Ukmergės plentą. Ėjau į miestą, išlindęs iš savo gūštos, turėdamas du tikslus: 1. atliekant tarnybines pareigas nueiti pas savaitraščio "Lietuvis" redaktorių prof. Iz. Tamošaitį (gyvenusį Maironio namuose, Smetonos bute), paimti iš jo rankraščius ir nunešti į Spindulio spaustuve, kur "Lietuvis" buvo spausdinamas; 2. užsukti paskirta valanda į universitetą laikyti prof. Vabalui-Gudaičiui pedagogikos kolokviumo (rudens semestras tada buvo pasibaigęs ir paskutinė savaitė prieš Kalėdų atostogas paskirta kolokviumams ir egzaminams).

Laiptų viduryje sutikau savo kolegą studentą grįžtantį iš miesto. Be jokio įvado kolega prašė: "Mieste neramu. Niekur nematyti policijos, raiti kareiviai jodinėja, valdžia, sako, esanti suimta". Išgirdus tokią pritrenkiančią naujieną, man toptelėjo mintis, kad tai gali būti komunistų sukilimas. Tokia pirma mintis mane pagavo dėl beveik kasdien skaityto kairiųjų profesinių sąjungų laikraščio "Darbininkų Atstovas". Jis be atodairos puolė vyriausybę, su pasigėrėjimu aprašinėjo fabrikinų darbininkų streikus ir juos tiesiog ragino griebtis jų. Turėjo savo bendradarbiais Angarietį ir Kapsuką. Buvo tikras komunistinis laikraštis. Skaitydamas jį, gaudavosi išpuolis, kad ruošiamasi Maskvos inspiruojamam sukilimui. Užuoat sėdęs su ta mintimi į unikalią carinio Kauno palikimą "konkė" ir vykęs į rotušės aikštę prie Maironio namu, užsukau į "Lietuvio" administraciją prie Laisvės Alėjos (Kooperacijos rūmuose). Radau administratorių X, nesenai pasamdytą neolituoną (jis dabar Australijoje ir pernai lankėsi JAV). Mano pirmas klausimas jam buvo "kas per sukilimas yra įvykęs?" Jis trumpai atsakė: "nu, sukilimas ir tiek". Toliau mano klausimas, kas sukilimą įvykdė, jis man lakoniškai vienu žodžiu atšovė — "Vadas". Išgirdęs pirmą kartą panašiam sąryšyje tą žodį, toliau kamantinėjau savo pašnekovą ir klausiau: "O kas yra tas vadas?" "To niekas nežino", — trumpai atkirto.

Iš viso pasikalbėjimo gavau išpuolį, kad jo daugiau žinoma kaip pasakoma. Lioviausiu klausinėjęs ir jam pasisakiau, kad vykstu pas redaktorių į Smetonos butą. Čia jis mane tvirtai perspėjo: "Nė nebandyk! Geležiniai vartai, pro kuriuos eina į Smetonos butą, už-

rakinti ir prie jų stovi kareiviai sargybinis. Niekas neleidžiamas". Man parodžius susirūpinimą negalint susisiekti su redaktoriumi, kaip kiekvieną penktadienį darydavau (telefonu ir negalėjau skambinti, nes centrinė buvo uždaryta), administratorius patarė kreiptis į komendantą gauti leidimą į Smetonos butą. Paklauses patarimo, patraukiau į komendantūrą. Adjuvantui pasisakiau, kokių reikalų turiu kreiptis į komendantą. Jis liepė laukti komendanto sugrįžtančio į savo kabinetą, iš kurio jis pasitraukęs vaikštinėjo po įstaigos skyrius. Laukdamas komendanto stebėjau gyvą judėjimą komendantūroje, kur vieni karininkai išeidavo, kiti ateidavo. Komendantui grįžus į savo kabinetą ir vos prisėdus prie stalo, adjutantas įleido mane pas jį. Į mano "labą dieną" komendantas nesiteikė atsakyti ir neatitraukė akių nuo skaitomo rašto. Bet aš vis dėlto išdėstiau jam kuo trumpiausiai savo reikalą ir paprašiau duoti leidimą prieiti prie "Lietuvio" redaktoriaus. Paveikti man buvo komendanto reakcija į mano prašymą. Truputį piktelėjęs ir kilstelėjęs ranką prie smilkinio atšovė: "Niekas aš negaliu leisti į tuos namus". Išgirdęs tokį kategorišką atsakymą, apsisukau ir apleidau kabinetą ir komendantūrą.

Tai buvo mano vienintelis susidūrimas akis į akį su komendantu generolu Skuču, kurio tragiškas likimas gerai žinomas.

Ėjau į universitetą, kur, radęs profesorių, išlaikiau lengvai kolokviumą ir gavau semestro įskaitą.

Baigiau dieną universiteto bibliotekoje, neatlikęs kaip redaktoriaus pagelbininkas savo pareigų.

Dar tos pačios dienos vakare iš laikraščių sužinojau, kad kitą dieną bus galima telefonais skambinti. Iš ryto, gan anksti paskambinau redaktoriui ir iš jo tuoju išgirdau priekaištą, kodėl vakar pas jį neatėjau. Teisindamasis paminėjau ir apsilankymą pas komendantą prašyti leidimo. Profesorius man atkirto: "Jokio leidimo tau nereikia. Ateik prie vartų, pasakyk kareiviui savo pavardę, pas ką eini ir būsi įleistas". Taip ir padariau. Stovėjęs prie vartų kareivis paspaudė mygtuką ir tuoju iš Smetonos buto pasirodė lakūno uniformoje vyriškis, atrakino man vartus ir įleido nė žodžio nesakęs.

Įžengęs į redaktoriaus kambarį, radau jį stovintį su paruoštais rankraščiais. Beveik tylomis perdavė juos

Chicaga gera vieta pensininkams

ANTANAS JUODVALKIS

Atsitiktinai į rankas pateko "Weekly Review" žurnalukas, kuriame tarp kitų dalykų yra rašoma, kad Chicaga yra gera vieta pensininkams (Chicago, a "Good Place" to Retire). Čia paduodama statistiniai duomeniai apie pragyvenimo išlaidas ir randama, kad Chicaga neprašoka krašto vidurkio.

Paminėdamas šį žurnaluką, neturiu jokio tikslo įtikinti pensininkus keltis į Chicagą ir praleisti savo saulėlydį. Ankstesnių mano rašinių tikslas buvo ir lieka tas pats: nebėgti iš lietuvių apgyventų centrų, nepalikti lietuvių sukurtų institucijų, nes tokia amžiuje nėra jokio tikslo kurtis iš naujo ir eikvoti ir taip apsilpusias jėgas. Suprantama, kai kam reikia keisti klimatą dėl sveikatos, kitiems tenka keltis pas savo vaikus ir t.t. Kiekviena taisyklė turi tam tikras išimtis, bet beatodairinis bėgimas ir nutolimas nuo lietuvių telkinių, daro žalą ne tik toms vietovėms, bet ir patiems bėgliams.

Pasirodą spaudoje reklaminiai straipsniai apie vieną ar kitą "stebuklingą" vietovę, reikia vertinti labai kritiškai. Vieni tarnaudami didžiosioms bendrovėms, są-

moningai reklamuoja naujas vietas, kiti, gal nesąmoningai, o tik pagauti išpuolį, giliau nepastudijavę, prisideda prie pirmųjų. Viena šiandien aišku, kad pensininkai nepajėgs sukurti naujų kultūros ar religinių centrų ir sutelkti didesnį skaičių lietuvių, nes betelkiant jie sutirpsta ir skaičiai labai pamažu didėja. Šioje vietoje reikėtų padaryti priekaištą mūsų vadovaujantiems veiksniams, kad jie jau prieš 20 metų nenumatė ir neužplanavo naujų lietuviškų centrų. Kada rasišis spaudimas visuotinai padidėjo ir grasė lietuviškoms kolonijoms, reikėjo rimtai pastudijuoti ir religinius ir kultūrinius centrus.

Suprantama, kad su lietuvių parapijų klebonais susitarti būtų buvę sunku ar visai negalima, bet su mūsų gyvaisiais vienuolynais šią problemą galima buvo lengviau išspręsti. Šiandien, kai kas sako, kad jau per vėlu. Bet jei kas tiki į savo užmojų ir jį visomis išgalėmis vykdo, tai tikslo ir atsiekia. Pavyzdžiui paimsiu Chicagą, nes ją geriau pažįstu. Jau dvi ar trys lietuviškos kolonijos išnyko, o kitom grėsia toks pat likimas. Apie Chicagą yra įsteigta dešimtys miestelių su savo nepriklausoma administracija, vadinamų priemiesčiais. Juose yra apsigyvenę ir išsibarstę šimtai lietuviškų šeimų, ypač jaunųjų ir vidurinio amžiaus. Jie kūrėsi palaidai, kaip kuriam atrodė patogiau ir geriau. Vienas iš tokių gyvenamųjų vietovių — Lemontas, bando suburti lietuvių į didesnį būrį, bet neturi lietuviško religinio centro, o tik šeštadieninę mokyklėlę, kurią lanko iš labai plačios apylinkės suvežami vaikai.

Šios apylinkės lietuvių pastangos, kol kas nesulaukė nei lietuviškųjų veiksmų nei religinių institucijų paramos ir paskatinimo. Kol visi neužgulsiame visu saviu, remdami vienos ar kitos vietovės tankesnio apgyvendinimo, tai pavienių asmenų pastangos liks bevaisės. Spauda galėtų suvaidinti lemiamą vaidmenį, propaguodamos tinkamą vietovę, bet ji turi gauti nurodymus iš mūsų veiksmų.

NEEDED IMMEDIATELY

OIL WELL LOGGERS

FOR SOUTHEAST U. S. A.

Experienced Only

Openings for both on shore and off shore personnel. Good pay, crew car, good opportunity for advancement.

CALL:

601-932-1410

318-323-6768

318-232-2577

(50-52)

man ir aš, juos paėmęs, rengiausi išeiti. Bet tuo momentu prasivėrė durys ir įėjo A. Smetona. Paskui jį pridurmai įėjo ir mažiukas lakūnas (be ženklų). Atsisėjo prie pat durų ir įbėdė akis į mane, kai Smetona, priėjęs prie manęs, ištiesė ranką pasisveikinti. Supratau, kad to lakūno asmens sargybinio esama. Pasijutau lyg ne savoje vietoje esąs ir, pasakęs sudiev, smukau pro duris. Man praveriant duris čia pat stovėjęs lakūnas patylomis paklausė, ar aš žinau, kas įvyko. Atsakiau jam taip pat tylomis, jog žinau.

Tuo ir pasibaigė mano gruodžio septynioliktąją paskutiniu pasisveikinimu su A. Smetona nors ir žymiu asmenimi, bet vis dar piliečiu. Tada negalėjau nutuokti, kad ant rytojaus jis bus išrinktas paskutiniu nepriklausomos Lietuvos prezidentu.

Teikiu Dirvos skaitytojams tos per excellence istorinės dienos asmeninius pergyvenimus, išsilaikiusius atmintyje per 50 metų. Juos taikau ypač tiems skaitytojams, kuriems ir per savo metų viduramžį peržengusiems ta diena neatmenama ir yra tolimesnė praeitis. Tebūna jiems šis rašinėlis gyvas žodelis iš senovės laikų.

LKMA Akademijos suvažiavime Detroite kalba VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas. Prie garbės stalo sėdi: kun. K. Pugevičius, prel. V. Balčiūnas, vysk. V. Brizgys, akademijos pirm. kun. dr. A. Liūma ir dr. K. Ambrozaitis. J. Urbono nuotr.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUAŽIAVIMAS DETROITE

ANTANAS GRINIUS

LKMA X-sis suvažiavimas pradėtas lapkričio 25 d. 9 val. pamaldomis Dievo Apvaizdos šventovėje. Koncelebruotas mišias laikė prof. dr. kun. Antanas Liūma ir dar septyni kunigai.

10:30 šiam suvažiavimui ruošti komiteto pirmininkas prof. Justinas Pikūnas atidarė suvažiavimą, tarė žodį ir į prezidiumą pakvietė: Garbės narį inž. Antaną Rudį ir prof. Vytautą Vardį pirmininkais, seselę Oną Mikailaitę sekretoriumi ir prezidiumo nariais; LKMA CV pirm. prof. dr. kun. Antaną Liūmą, Dievo Apvaizdos parapijos kleboną kun. Viktorą Kriščiūnėvičių, prof. dr. Adolfą Damušį, dail. Anastaziją Tamošaitienę ir vet. dr. Kazį Alminą.

Prezidiumo nariams užėmus vietas, tolimesnę programą vesti perdavė inž. Antanui Rudžiui, kuris pasveikines suvažiavimo atstovus ir tarė žodį pakvietė c. v. pirmininką prof. dr. kun. A. Liūmą tarti žodį. A. Liūma savo žodyje pasveikino suvažiavimo atstovus ir visus kvietė koncentruotis į padėką šiai gražiai 20 metų dovanai. Jis čia paminėjo geradarius macenatus ir mirusius akademijos narius, kurie atsistojimu buvo pagerbti.

Buvo perskaityti sveikinimai gauti raštu.

Laikė suvažiavimo lapkričio 25-28 d. buvo skaitytos tokios paskaitos: Istorijos ir mokslo sekcijoje: "Pastangos įsteigti Lietuvos bažnytinę provinciją nuo Mindaugo iki Nepriklausomybės laikų" skaitė prel. Paulius Jatulis ir "Arkivyskupo Jurgio Matulaičio vaidmuo steigiant Lietuvos bažnytinę provinciją", kun. dr. Steponui Matuliui, MIC neatvykus, skaitė sekcijos vadovas kun. dr.

Viktoras Gidžiūnas, OFM.

Teologijos sekcijoje: "Antrojo Vatikano Bažnyčia be valstybinės religijos" skaitė sekcijos vadovas kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC. "Istorinis Jėzus ir tikėjimo Kristus" skaitė kun. Antanas Rubšys. "Situacinės-egzistencialinės etikos gresmė krikščioniškajai moralinei teologijai" skaitė kun. dr. Valdemaras Cukuras.

Lietuvių kalbos ir literatūros sekcijoje "Lietuvių kalbos veiksmažodžių darybos sistema ir indoeuropiečių prokalbė" skaitė sekcijos vadovas prof. dr. Antanas Klimas.

Filosofijos sekcijoje, kuriai vadovavo dr. Juozas Girnius, paskaitas skaitė: "Valstybė ir moralinės normos" prof. dr. Kęstutis Skrupskelis, "Moralės pagrindų klausimas" doktorantas Kęstutis Girnius ir "Poezijos tiesa" doktorantė Mirga Girniuvienė.

Gamtos mokslų ir mate-

matikos sekcijoje: "Kvantų teorija po 50 metų" skaitė sekcijos vadovas prof. dr. Adolfas Gaigalas ir "Organinė evaluacija ir žmogaus fenomenas" prof. dr. Pranas Jucaitis.

Politinių ir socialinių mokslų sekcijai vadovavo prof. dr. Vytautas Vardys. Paskaitas skaitė: "Užnėmus lietuvių įnašas į Lietuvos Tautą" Simas Sužiedelis, "Nepriklausoma Lietuva ir jos likimas amerikiečių ir britų perspektyvoje" doktorantas Saulius Girnius ir "Lietuva antrajame kare 1939-1945 suvietais žvilgsnis" prof. dr. Romas Misiūnas.

Architektūros ir meno sekcijai vadovavo arch. dr. Alfredas Kulpa - Kulpavičius. Paskaitas skaitė: "Kryžmos, jų formos, ornamentika ir jų simbolika" dail. Antanas Tamošaitis, "Čiurlionio asmenybės ir jo pasaulėžiūros bruožai" kun. prof. Stasys Yla, "Lietuvių įnašas į Amerikos architektūrą" arch. Jonas Mulokas.

Medicinos sekcijai vadovavo dr. Juozas Sungaila. Paskaitas skaitė: "Žmogaus kalba — naujos pažūros modernioje psichiatrijoje" prof. dr. Anatolijus C. Matulis, "Medicina okupuotoje Lietuvoje" dr. Vaclovas Šaulys ir "Veterinarijos medicinos reikšmė Lietuvos žemės ūkiui" prof. dr. Kazys Alminas.

Simpoziumą jaunimui "Išėjimo mokslo institucijų reikšmė jauno mokslininko kelyje į apsisprendimą Lietuvai pravedė Lilė Gražulienė. Jame dalyvavo: Augustinas Idzelis, Ramūnas Girnius ir Almis Kuolas.

Padėkos dienos vakare lapkričio 25 d. akademijos nariams ir svečiams buvo suruoštas priėmimas — pietūs. Šių pietų suruošimu rūpinosi Regina Pikūnienė, jai talkininkavo būrys talkininkų. Šių pietų macenatai buvo: Marija ir Antanas Rudžiai ir Regina ir Jonas Hilebrandai.

Šeštadienio vakare buvo surengtas banketas-balius. Programą atliko sol. Elena Blandytė. Jai akompanavo Vida Kazlauskaitė.

Maistą gamino ir svečius aptarnavo Sofija Dryžienė su būriu talkininkų. Vaisių metu grojo Rimas Kasputis.

Banketo programą pravedė Janina Udrienė. Dalyvavo apie 300 svečių.

Sekmadienį, lapkričio 28 d. už religinę ir tautinę laisvę Lietuvoje koncelebruotas mišias laikė ir suvažiavimui pritaikintą pamokslą pasakė vysk. Vincentas Brizgys.

Po mišių 12:30 įvyko prof. Antano Salio ir prof. Juozo Brazaičio pagerbimas. Jį pravedė Jadvyga Damušienė.

Užbaigiamąjį posėdį atidarė prof. dr. Vytautas Vardys.

LKMA cv pirmininkas prof. dr. kun. Antanas Liūma padėkojo Detroito židinio valdybos pirmininkui prof. Justinui Pikūnui, šio suvažiavimo rengimo komitetui, šeimininkėms, parapijos klebonui už patalpas,

sekcijų vadovams, paskaitininkams ir visiems dalyviams. Ateinantis LKMA suvažiavimas įvyks Chicagoje ir jis bus jubiliejinis 400 metų nuo Vilniaus universiteto įsteigimo.

LKMA suvažiavimo programa Kultūros Centre lapkričio 24 d. buvo atidarytos dvi parodos: 7:30 akademijos leidinių ir akademijos narių raštų. Parodą tvarkė ir eksponatus surinko Rita Garas-Garliauskaitė. Tą pačią dieną 8 val. vak. ten pat buvo atidaryta ir dail. A. ir A. Tamošaičių paroda. Joje buvo išstatyta tapybos, litografijos paveikslai, kilimai, guašai, aliejaus paveikslai ir tautiniai rūbai. Šią parodą rūpinosi ir ją tvarkė Viktoras Veselka.

Los Angeles

• Lietuvos Dukterų draugijos, Los Angeles skyrius, įsikūręs tik prieš trejetą metų, spėjo moraliai ir materialiai paremti virš dvidešimties lietuvių, reikalingų pagalbos, neskaitant ligonių vežėjimo pas daktarus, ligonines ir ligonių lankymo. Buvo pasirūpinta laidotuvių, padėta išgauti valdžios parama ir t.t. Draugija visų sušelpusių pavardes laiko tik valdybos tarpe, jie nėra nei diskutuojami, nei laikraščiuose skelbiami. Draugijos tikslas — suteikti paramą kaip galima greičiau, tuo laiku kai žmogui labiausiai reikia.

1977 metų sausio mėn. 15 d. 7:30 val. vakaro šv. Kazimiero parapijos salėje, dukterys ruošia koncertą-balių. Programą atlieka viešnia iš Chicagos sol. P. Bičkienė, jai akompanuoja R. Apeikytė.

Kadangi dukterys pirmą kartą išeina į viešumą, tai tikrai ruošiasi pasirodyti ne tik gera solistės P. Bičkienės programa, bet ir puikiu maistu: pradedant lašiša ir baigiant raguoliu.

Jūsų gausaus atsilankymo laukia ne tik dukterys bet ir tie lietuviai, kuriems reikalinga pagalbos.

(V. Irl.)

• Darius Bakūnas, karo aviacijos majoras, šiomis dienomis pakeltas į pulkininko ltn. laipsnį. Darius yra Dirvos skaitytojų Vlodo ir Olgos Bakūnų, gyv. Los Angeles, Ca., sūnus.

WANTED JOURNEYMEN DIE MAKERS

High hourly rate, excellent working conditions and fringe benefits for qualified individuals. Experience on progressive dies necessary. Apply in person.

ROCKSTEDT TOOL & DIE
INC.
9227 CLINTON RD.
CLEVELAND, OHIO
216-651-4766 (48-50)

FOR RENT

Office space for rent, Superior Savings & Loan Association Bldg., 798 East 185 St. Call: 481-8552 Miss Parker.

Uždarant suvažiavimą. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: prof. dr. J. Pikūnas, vysk. V. Brizgys, dr. K. Valiūnas, dr. K. Ambrozaitis. J. Urbono nuotr.

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

VAKARONĖ SU E. CINZU

Susitikimas su rašytoju Eduardu Cinzu įvyko š. m. lapkričio 26 d. Jaunimo Centro kavinėje. Nežiūrint blogo oro, lietuvių literatūros mylėtojų ir smalsuolių, prisirinko pilna kavinė. Čia matėsi chicagiečių rašytojų, poetų, kritikų, žurnalistų, bet didžiąją dalį sudarė knygos mylėtojai ir rėmėjai. Netruko ir jaunimo. Visus traukė pamatyti ir išgirsti naują rašytoją, nors jau nebe jaunuolį, pagarsėjusį savo pirmąja knyga — Brolio Mykolo Gatvė.

Vakaronę atidarė ir ją pravedė literatūros kritikas ir II Kaimo prievaizdas Algirdas Titus Antanaitis. Vakaronę organizavo Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. A. Antanaitis supažindino su rašytoju E. Cinzo gyvenimo bruožais, sąlygomis ir aplinka. Eduardas Cinzas (tikroji pavardė yra Čiužas, bet svetimšaliai valdininkai iš "u" padarė "n", nubraukė liet. ženklus ir išėjo Cinzas)). Kilimo žemaitis, vidutinio amžiaus, pastarojo karo tremtinys. Perėjo visus pabėgėlio etapus ir nutūpė Belgijoje, dirbo anglių kasyklose.

Kurti pradėjo dar Lietuvoje (1939 m.) būdamas 14 metų, bet karas ir visi po to ėję įvykiai, ilgesniams laikui nutraukė rašymą. Po karo, pirmosios E. Cinzo novelės pasirodė K. Barėno redaguotose PRADALGĖSE. Didžiausį visų dėmesį patraukė pirmasis romanas — novelių rinkinys — BROLIO MYKOLO GATVĖ, gavęs net Rašytojų draugijos premiją. Su antrąja knyga — RAUDONOJO ARKLIO VASARA — E. Cinzas įsitvirtino lietuvių literatūroje ir gavo Montrealio akademikų Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją. Rašytojas gyvena Briuselyje, Belgijoje ir yra atsidedęs kūrybai. Tai tokios žinios apie rašytoją.

Pats rašytojas E. Cinzas vengė intymiau papasakoti apie save, savo išgyvenimus ir kūrybines sąlygas. Šiuo metu baigiama rašyti RAUDONOJO ARKLIO VASAROS antroji dalis ir ruošiamas spaudai novelių rinkinys. Darbo sąlygos yra pusėtinai, nes žmona dirba ir sudaro pagrindą pragyvenimui. Džiaugėsi lietuvių dėmesiu jam bei jo kūrybai ir dėkojo Mackaus Fondo vadovybei už sudarytas sąlygas čia susitikti ir jo veikalus išleisti. Buvo nuvykęs ir į okup. Lietuvą ir tariasi su leidyklomis apie jo novelių išleidimą. Ištraukos jau buvo spausdinamos okup. Lietuvos leidiniuose. Gyvenimas svetimijoje ap-

linkoje, kur nėra lietuvių, veikia ir į jo raštus. Siužetai, neįprasti lietuviams rašytojams, vaizduoja vietos gyvenimą ir svetimus žmones, tik retai įpinamas ir vienas kitas lietuvis. Rašytojas prisipažino, kad skaito tik mažą dalį lietuviškos periodinės spaudos ir lietuviškų veikalų. Plačiau yra susipažinęs su prancūzų ir belgų literatūra. Rašo tik lietuviškai ir ruošiasi išleisti ARKLĮ prancūziškai.

Vakaronė praėjo šeimininkijoje ir nuoširdžioje dvasioje.

KRAŽIŲ SKERDINIŲ MINĖJIMAS

Minėjimą surengė kražyškių sambūris š. m. lapkričio 28 d. Jaunimo Centre. Minėjimą pradėjo pamaldomis Jėzuitų koplyčioje.

Salėje minėjimą pradėjo A. Paskočimas, o pravedė stud. D. Kojelytė. Maldą sukalbėjo kun. P. Patlaba. Atsistojimu pagerbti žuvusieji kražyškiai.

Akademinių lygio paskaitą skaitė dr. Jonas Puzinas. Savo paskaitoje, prelegentas apžvelgė tuolaikinę Lietuvos padėtį, rusų pastangas tautą surusinti ir su pravoslavinti, lietuvių pastangas nepasiduoti okupanto užmačioms. Dėl Kražių bažnyčios pasipriešinimas ėjo kelis metus, kol išsivystė į atvirą kovą. Sukilėliai sulaukė simpatijų ne tik iš savo tautiečių, bet ir iš kitų tautų, net ir iš pačių rusų. Sukilėlius teisme gynė savanoriškai ir 5 rusai advokatai be jokio atlyginimo. Paskaitą paryškino rodamos skaidrės.

Meninėje dalyje jaunos dainininkės Z. Petkevičienė, A. Baronaitytė ir T. Rūka padainavo solo ir duetu, akompanavo muzikas M. Motiekaitis. Jaunieji dainininkai sulaukė dalyvių šilto pritrimo, o rengėjų buvo apdovanoti gėlėmis.

A. Bagdonas žemaitiškai paskaitė ištrauką iš J. Marcinkevičiaus Kražių skerdynių ir savo sukurtų eilėraščių.

Minėjimas baigtas tautos himnu.

BALFO VAJAUS PABAIGTUVĖS

Pobūvis įvyko š. m. lapkričio 28 d., Tėviškės parapijos svetainėje, BALFO Chicagos apskr. valdybos rūpesčiu. Gausiai susirinkusių BALFO darbuotojus, šilto žodžiu pasveikino apskr. valdybos pirm. V. Šimkus ir šiam pobūviui pravedė paskaitą pirm. K. Čepaitį ir sekr. A. Kareivą.

Chicagos gruodžio 5 d. paminėta režisierė-aktorė Dalia Juknevičiūtė. Nuotraukoje minėjimo programos atlikėjai: Kimberley Schmidt, Nerija Linkevičiūtė, Benius Prapuolenis, Nijolė Martinaitytė, Dalia Bylaitienė, Vytautas Šumskis, Leonas Narbutis ir Andrius Regis.

A. Šeštoko nuotr.

Minutės susikaupimu pagerbti mirusieji baltininkai, o maldą sukalbėjo šeimininkas kun. A. Trakis.

Į garbės prezidiumą pakviesta: BALFO centro valdybos pirm. M. Rudienė, kun. A. Trakis, vajaus globėjas adv. F. Zogas, J. Evans, ALTOs sekr. kun. A. Stašys, moterų atstovė Morkūnienė ir apskr. pirm. V. Šimkus.

Po sveikinimų atėjo eilė ir skyrių pranešimams. Dalyvaujantieji šiame pobūvyje, skyrių pirmininkai ar jų įgaliotiniai trumpai paminėjo šių metų vajaus vykdymo sąlygas ir aplinkybes. Dažnas skyrius džiaugėsi geresniais rezultatais. Chicagos apskritis turi apie 20 skyrių. Daugiausia aukų surinko Marquette Parko skyrius virš 14000 dol., kiti skyriai po mažiau. Apskr. valdybos išd. K. Kasakaitis paskelbė suvestinius duomenis. Negalutiniais daviniais, nes keli skyriai dar neatsiskaitė, jau gauta 30,500 dol. Tikimasi pasiekti 35000 dol. ir pralenkti praėjusius metus.

Pirmą kartą tokio pobūdžio subuvime, įvesta meninė dalis. Valdybos narė dr. M. Matušienė pranešė, kad Tėviškės parapijos vadovai ne tik davė patalpas, bet ir jaunųjų sambūrį, kuris atliko meninę programą. Jaunų mergaičių choras, pritariant gitaroms, padainavo keletą senovės liaudies dainų. Šokių grupė pašoko šuntą ir Audejėlę. Susirinkusieji šiltai sutiko Mažosios Lietuvos atžalyno pasirodymą ir jų pastangas išlikti lietuviams.

Apskr. valdybos pirm. V. Šimkus, baigdamas pobūvį,

dėkojo pirm. M. Rudienei, visiems talkininkams, Tėviškės parapijai ir jos vadovui, didžiam lietuviškų reikalų puoselėtojų kun. A. Trakiui su ponija, jaunimo sambūriui už taip puikiai atliktą meninę programą, spaudai, radijai ir TV už BALFO reikalų propagavimą ir rėmimą. Atskirą padėką pareiškė vajaus globėjui, Midland taupymo ir skolinimo bendrovės prezidentui adv. F. Zogui, ne tik už BALFO reikalų rėmimą ir kitų lietuviškų reikalų gynimą ir prisidėjimą prasinga talka, įsteigiant trečią skyrių Marquette Parko širdyje.

Pobūvis baigtas vaišėmis, kurias suruošė šio vajaus globėjas Midland taupymo ir skolinimo bendrovės pirmininkas adv. F. Zogas.

Pobūvis praėjo geroje nuotaikoje ir vieningoje dvasioje. Kažin ar verta skaityti nieko nepasakančias ir menkavertes eiles ar rašinius, gaisinančias talkininkų laiką.

PRISIMINTA AKTORĖ DALIA JUKNEVIČIŪTĖ

Kuklioje Playhouse salėje, š. m. gruodžio 5 d. Santaros-Šviesos Federacija ir Pelkių žiburėlis, suruošė aktorės Dalios Juknevičiūtės prisiminimą ir pristatė jos įkalbėtą plokštelę "Skaito Dalia Juknevičiūtė".

Popietę pravedė ir apie aktorės Dalios Juknevičiūtės nueitą kelią ir jos artimųjų prisiminimus paskaitė aktorė Nijolė Martinaitytė. Pristatymo metu, tarpse išgirdome Dalios gyvą žodį, pasakytą įvairiomis progomis ir įrašytą į juoste-

Mirė komp. Vladas Jakubėnas

Gruodžio 13 d., Chicagoje, staiga mirė kompozitorius Vladas Jakubėnas, sulaukęs 72 metų amžiaus.

Velionis pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje. Atsisveikinimas penktadienį, gruodžio 17 d. Laidojamas gruodžio 18 dieną.

Iš šių gabalų, literatūrinio būrelio "Pelkių žiburėlis" pastangomis, buvo įrašyta ir išleista plokštelė "Skaito Dalia Juknevičiūtė".

Plokštelę pristatė Pelkių žiburėlio organizatorė ir vadovė D. Bylaitienė. Ji pažymėjo, kad plokštelė bus gyvas paminklas aktorei Daliai Juknevičiūtei, kuri daug darbo ir sielos įdėjo į Pelkių žiburėlio literatūrinę valandėlę. Dėkojo visiems talkininkams ir rėmėjams, įgalinusiems šiai plokštelei pasirodyti.

Pelkių žiburėlio redaktorius Leonas Narbutis paskaitė aktoriaus Henriko Kačinsko atsiliepimus apie Dalią Juknevičiūtę.

Poetei Liūnei Sutemai negalint šioje popietėje dalyvauti, išgirdome Dalią, skaitant iš poetės eilėraščių rinkinio "Badmetis".

Pabaigai solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, akompanuojant K. Schmidtui, padainavo 5 arijas ir dainas.

Aktorės Dalios Juknevičiūtės prisiminimas praėjo susikaupimo ženkle. Programa įvairi, gerai atlikta ir pravesta. Nedidelė auditorija buvo pilna Dalios Juknevičiūtės gerbėjų.

LMF CHICAGOS KLUBO POPIETĖ

Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos klubas neeilinį susirinkimą turėjo š. m. lapkričio 28 d. Liet. Tautiniuose Namuose. Pirmininkė Marcinkienė atidarydama popietę pasidžiaugė gausiu dalyvių skaičiumi ir sve-

(Nukelta į 12 psl.)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Chicagoje...

(Atkelta iš 11 psl.)

čiais. Padarė trumpą pranešimą apie bėgiamuosius reikalus ir paskaitė referatą apie švenčiamą Padėkos dieną.

Išmąstyta ir dailiai perduotame žodyje, išryškino tokios dienos reikšmę ir svarbą. Nesvarbu, kaip tą dieną vadiname: derliaus nuėmimo švente, pabaigtuvėmis ar kitaip. Reikšmė lieka ta pati. Tad ir šiandien gausiai susirinkusios moterys, dalyvaujant ir keletui vyrų, išreiškia padėką už visas teikiamas šio krašto gėrybes.

Prie papuoštų stalų šimtinė dalyvių vaišinosi patiektais gėrybėmis ir džiaugėsi šio krašto teikiama palaima.

Prasmingų švenčių metu, susibūrimas prie bendro stalo, stiprina organizacinį susiklausymą ir padeda jungtis bendriems darbams.

JAUNIMO CENTRO VAKARIENĖ

Jaunimo Centras išlaikomas tėvų jėgų. Šiuo metu jo direktorium yra judrusis kun. Algimantas Kezys, S. J. Ant jo pečių yra užkrauta ne tik Jaunimo Centro išlaikymas, bet kultūrinių vakaronių, meno parodų, koncertų rengimas, knygų leidimas ir daugelis kitų darbų. Jaunimo Centro išlaikymas yra vienas iš pačių didžiausių tėvų jėgų rūpesčių. Kainoms kylančioms, nesulaikoma kyla ir Jaunimo Centro išlaikymo išlaidos. Kad suvesti galą su galu, Jaunimo Centro vadovybė kiekvienais metais surengia vakarienę, kurios metu bandoma sukelti lėšų tolimesniam išlaikymui.

Tradicinė vakarienė įvyko š. m. gruodžio 5 d. didžiojoje salėje. Programą atliko TRIMITO styginis orkestras, vadovaujamas Povilo Mieliulio ir kanklių grupė, vadovaujama Emilijos Pakštaitės.

Pradėjo jungtinis orkestras, diriguojamas P. Mieliulio, pagrojęs porą dainų. Solo rageliu B. Pakštas. Antroje dalyje orkestras, diriguojamas pakaitomis F. Strolis ir P. Mieliulio, pagrojo 6 dalykėlius, sulaukęs dalyvių šilto pritarimo. Prie pianino E. Pakštaitė. Styginis ir kanklių orkestrai sudarė gerą junginį. Orkestrą sudaro: smuikai — P. Matukas, L. Ragas, F. Strolia, E. ir R. Pakštaitės, P. Dūda ir V. Kazlauskaitė; viola — B. Pakštas; violončelė — V. Slivinskaitė; kontrabasas — H. Česanovienė; rageliai — B. Pakštas ir V. Vaitkus.

Organizacijos, ypač tos, kurios naudojasi Jaunimo Centro patalpomis, stengėsi sudaryti stalą ir taip paremti išlaikymą. Vakari-

nėje dalyvavo apie 400 asmenų.

Dovanotiems paveikslams paskirstyti, buvo pravesta loterija. Loteriją pravedė Vl. Vijeikis. Paveikslus dovanojo dailininkai: J. Kelečius, Mercedes, Br. Murinas, A. Petrikonis ir M. Stankūnienė.

Pobūvį atidarė ir visą programą pravedė, dažnas Jaunimo Centro talkininkas, MARGUČIO vedėjas Petras Petrutis. Maldą sukalbėjo kun. J. Vaišnys, S. J.

Reikia manyti, kad vakarienė pavyko ir buvo sukelta lėšų, taip reikalingų Jaunimo Centro išlaikymui, ypač sunkiais žiemos mėnesiais.

★

Šetadienį (XII. 4 d.) Jaunimo Centro didž. salėje įvyko Kr. Donelaičio mokyklos vakaras-balius. Šokiams grojo ir programą išpildė neolituojančių orkestras. Dainininkai: Irena Mažekaitė, Algis Modestas ir Zigmas Mikužis.

Tą patį vakarą, kavinėje, L.Ž. S-gos Chicago skyrius rodė filmus: "Generolas prof. Dirmantas", "Lietuva, Europos nugalėtoja", tai Europos krepšinio pirmenybės, įvykusios Kaune 1939 metais ir "Krikščionių kankiniai". Kankiniai komunistų darbo stovyklose. Žmonių susirinko gera šimtinė.

★

Penktadienio (XII. 3) vakaronėje, Jaunimo Centro kavinėje buvo paminėta poezijos antologijos "žemė" 25 metų sukaktis. Programą pravedė ir apie antologiją kalbėjo, vienas iš pagrindinių "žemės" dalyvių, poetas Kazys Bradūnas. Poeziją rečitavo aktoriai Stasė Kielaitė ir Jonas Kelečius.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Šauliai kviečia Cicero ir apylinkės lietuvius N. Metus sutikti malonioje ir šeimyniškoje nuotaikoje Ciceroje šv. Antano parapijos salėje. Pradžią 8 val. vak. Pakvietimai gaunami pas Joną Dekerį, 4705 West 12 Place Ciceroje, tel. 863-8861 arba tel. 652-8137.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos narių susirinkimo ir Lietuvos kariuomenės atkūrimo paminėjimo dalyviai. 1976. XI. 21. Chicagoje.

Prezidiumas Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos surengtame Lietuvos kariuomenės atkūrimo metinės sukakties minėjime Chicagoje. LŠST pirm. K. Milkovaitis, LS S-gos atstovė j. v. s. A. Gasnerienė, LKVS "Ramovė" pirm. K. Dabulevičius ir Liet. Kūrėjų Sav.S-gos pirm. J. Švedas. Minėjimą veda Gen. T. Daukanto kuopos pirm. E. Vengianskas. P. Malėtos nuotr.

CHICAGOS JŪRŲ ŠAULIAI GRAŽIAI PAMINĖJO KARIUOMENĖS ŠVENTĘ

Š. m. lapkričio mėn. 21 d., Chicagoje, įvyko Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos paskutinis šiais metais, narių susirinkimas, kurio metų iškilmingai buvo paminėta Lietuvos Kariuomenės atkūrimo sukaktis.

Susirinkimo pirmoji dalis, minint, Lapkričio 23-ją dieną, buvo pradėta vėliavų įnešimu, Tėvynės prisiminimu ir prezidento sudarymu. Į minėjimo prezidentumą buvo pakviesti: Lietuvos Kūrėjų Savanorių Sąjungos cv pirmininkas plk. J. Švedas, LKVS "Ramovė" cv pirmininkas gen. št. plk. K. Dabulevičius, LŠST pirmininkas K. Milkovaitis ir LS S-gos atstovė j. v. sktn. A. Gasnerienė.

Pagrindinį minėjimo žodį tarė LŠST pirm. K. Milkovaitis, išryškindamas šio minėjimo prasmę ir iškeldamas Lietuvos kario, kūrėjo savanorio, partizano ir laisvės kovotojo nuopelnus, kojoje dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Sveikino plk. K. Dabulevičius, plk. J. Švedas, j. v. sktn. A. Gasnerienė ir Chicago ramovėnų atstovs K. Juškaitis. Lietuvos Kūrėjų Savanorių Sąjungos ir LKVS "Ramovė" CV-bos pir-

mininkų asmenyje, prisegant jiems tautinių spalvų juosteles, buvo pagerbtas Lietuvos Kūrėjas savanoris, karys ir laisvės kovotojas.

Minėjimo pabaigai, kuri pravedė Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos pirmininkas Ed. Vengianskas buvo parodyta garsinė spalvota LKVS "Ramovė" kariuomenės turinio filma, kuri nei vienam ir ašarą išspaudė.

Antroje susirinkimo dalyje, kurioje dalyvavo tik kuopos nariai, buvo išklaustas, kuopos pirmininko E. Vengiansko padarytas, 1976 metų kuopos veiklos pranešimas, p. š. M. Maksvyčio informacija apie kuopos laivo atliktus plaukymus ir patvirtintas valdybos pasiūlytas laivui "Gen. T. Daukantas II" vardas. Einauose reikaluose priimta kuopos rudeninio parengimo finansinė apyskaita, aptarti kiti kuopos veiklą liečiantieji reikalai ir, kaip kad Sąjungos statutas leidžia, bendrai jūriniai šauliškai veiklai, sąlygoms susidarius, jungtis su Cicero "Klaipėdos" jūrų šaulių kuopa, į bendrą jūrų šaulių rinktinę Chicago rajone.

Minėjimas ir susirinki-

mas praėjo iškilmingai, darnioje ir darbingoje dvasioje. Po susirinkimo dalyviai sesių buvo pavaišinti skaniais užkandžiais, kava ir pyragaičiais. (vg)

GRINDER ID, OD-CENTERLESS

Experienced with minimum 2 years. Offers need not apply. Steady work. Wages commensurate with ability. Ask for DON MARCUS.

ENCORE MFG. CORP.
4310 CARNEGIE AVE.
CLEVELAND, OHIO 44103

An Equal Opportunity Employer (50-5)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS

MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints & close Tolerance. Must have strong background in machine repair and experience in the operation of machine shop equipment including vertical mills, lathes, grinders, etc. Prefer an individual with 5 years experience. Hours 7-3:45 p.m. \$5.30 per hour. Apply in person or call

REXALL DRUG COMPANY

3901 North

Kingshighway

(4 blocks So. off I-70)

St. Louis, Missouri 63115

An Equal Opportunity Employer M/F

MOLDBAKERS

JR. MOLDBAKERS

MACHINISTS

MOLD DESIGNERS

Move to Kalamazoo, Mich. No traffic problems, 4 colleges, fishing, hunting, skiing, pension plan, 4 weeks vacation after 5 years, we will sponsor,

MOL-BEE, INC.

1811 Vanderbilt Rd.

Kalamazoo, Mi. 49002

616-327-3023 (50-5)

CHIEF DIETICIAN

Saga Food Service needs a Chief Dietician in it's Health Care Division. Must be ADA/RD with minimum of 3 years experience. Position offers in top benefit package in the industry. Salary open. Openings throughout Midwest. Send resume to JERRY GRIEWAHN, 2970 SO. NINTH ST., KALAMAZOO, MICHIGAN 49009.

An Equal Opportunity Employer (46-51)

WANTED JOURNEYMEN

OR 1ST CLASS SKILLED

MACHINIST

Must be able to set up and read blue prints

SHEET METAL MAN

ELECTRICAL MECHANICAL

ASSEMBLERS

Experience in wiring & assembling

All fringe benefits

SOLIDYNE INC.

56 Spence St.

Bayshore L. I. N. Y. 11706

516-231-7800, Ext. 47 (46-3)

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Istorijos rašymas istoriko akimis

'Per analizę ieškome istorinės tiesos, bet per sintezę ji išdėstoma', yra pasakęs Fustel de Coulanges, garsusis pereito šimtmečio prancūzų istorikas, istorinio tolydumo teorijos pradininkas. Tuos reikšmingus žodžius, taip tiksliai ir kondensuotai nusakčius istorijos mokslo esmę, randu pirmame puslapyje nedidelio formato knygutės, išleistos 1938 metais Kaune. Tai istoriko Juozo Jakšto disertacija tema 'Vakarų krikščionių mintys apie Romos Imperiją iki V amžiaus', kurią apgynęs V.D. Universitete gavo istorijos daktaro laipsnį. Šiandieną, drauge su mumis visais versdamas chaotiškos ir tragiškos paskutiniųjų dešimtmečių istorijos lapus, jis į savo paties gyvenimą nežvelgia iš perspektyvos, nejausdamas nei metų, nei tremties gyvenimo naštos. Su tikro mokslininko ištverme ir nepalaužiama vidine kūrybine jėga, jis yra, anot jo paties, 'užimtas smulkiais darbais', kurių ilgas ir išpūdingas sąrašas priverčia mane ne tik susidomėti jo darbo dirva, bet ir motyvais, kurie jį skatino, nežiūrint namų praradimo ir reikalo persiorientuoti kasdieninio gyvenimo aplinkoj, tęsti savo pamėgtą istorijos rašymo, nagrinėjimo ir kritikos darbą. 'Aš iš prigimties mėgau istoriją, dar pats nežinodamas, kad suaugęs pasirinksiu istoriją savo gyvenimo pagrindiniu užsiėmimu'. Jo malonių veidų nuslenka lengvai ironiška šypsena, turbūt prisiminus ilgametę tarnybą fabrike. 'Vaiku būdamas, klausiausi suaugusių kalbų, ypatingai kai kalbėdavo moterys. Man net davė 'bobio' pravardę, pastebėjus mano susidomėjimą moterų kalbomis. Ir prisimenu tuos vakarus, kai šeimai sugulus kambarielyje likdavo mano tėvas su į svečius užkliuvusiu savo broliu. Juodu, prisikimšę pypkes, sėdėdavo ilgai iki po vidurnakčio, kalbėdami apie įvairius reikalus, apie praeitį, da lindamiesi prisiminimais ir pergyvenimais. Aš išslinkdavau iš lovos ir, pasislėpęs prie šiltos sienelės, sėdėdavau ištisas valandas, slapta besiklausydamas jų kalbų', pasakoja toliau dr. Juozas Jakštas, ranka nejučiomis braukdamas per storą, į kietus viršelius įrištą manuskriptą, kurio turinys žadina mano smalsumą. Bet aš klausiausi jo nuoseklaus pasakojimo žinodama, kad turėsiu progos susipažinti su paslaptinguoju rankraščiu.

laikais mokėsi rusiškose mokyklose, tačiau iki šiol man tik vienas prof. Jakštas pasakojo, kad dar vaiku būdamas pastebėjo tendenciją parašytus istorijos vadovėlius, kurie buvo specialiai pritaikyti 'Šiaurės Rytų Kraštui' (Severno Zapadnyi Kraj). Tuose vadovėliuose nebuvo nei Vytauto, nei Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės... Tačiau vienoje vietoje, istorijos vadovėlyje per neapsižiūrėjimą buvo paminėta, kad 'Lietuvos Didysis Kunigaikštis Jogaila vedė Lenkijos karalaite Jadvygą ir tuo būdu Vakarinę Rusiją susijungė su Lenkija'... Ne veltui mudviejų pašnekesio pradžioje prof. Jakštas užsiminė, kad 'istorijoje viskas yra subjektyvu. Tie, kurie ją rašo, ima objektyvius faktus ir perleidžia juos per savo prizmę'. Taigi, jau nedidelio vaiko galvoje ėmė kilti noras sužinoti, kur buvo ar kur dingo Lietuvos didikai. Tai buvo mįslė, kurią jis nutarė išsiaiškinti, nejučiomis tos mįslės sprendimą padarydamas savo gyvenimo uždaviniumi.

Studijavęs Kaune, Vienoje, Berlyne, profesoriavęs Lietuvoje, dr. Jakštas domėjosi ne vien Lietuvos istorijos eiga, bet pačios valstybės ir tautos vaidmeniu kitų tautų istorijose. Jau 1936 metais jo parašytas dviejų dalių veikalas 'Vokiečių Ordinas ir Lietuva Vytenio ir Gedimino metų', naudojant medžiagą penkiose kalbose, rodė jo palinkimą į gilią istorijos analizę. 1970 metais Romoje buvo išleista jo 413 puslapių knyga 'Mažosios Lietuvos apgyvendinimas iki XVII amžiaus pabaigos'. Bostone gyvenantis dr. Balašaitienė labai domėjosi Lietuvos vakarinėmis ribomis ir primygtinai prašė prof. Jakštą, kad jis apie tas ribas parašytų veikalą.

Neturėdamas progos naudotis Europos šaliniiais ir suvaržytas savo darbu fabrike, prof. Jakštas iš karto buvo pesimistiškai nusiteikęs, nematydamas galimybių ta tema parašyti gilesnės studijos. Clevelande jokios istorinės medžiagos nebuvo galima gauti. Tačiau patyręs, kad Harvardo Universiteto biblioteka ši bei tą turinti, jis 1965 metais atostogų metu nuvyko savai tei į Bostoną. Savo didžiausiam nustebimui, jis rado turtingą Hohenzollernų biblioteką, kurią 1902 metais Prūsijos kronprincas padovanojo Harvardo Universitetui savo oficialaus vizito proga. Toji Hehenzollernų biblioteka sudaro didžiausią universiteto germanistikos skyriaus dalį. Ji yra turtinga 18-19 amžiaus veikalais, leidiniais ir žurnalais apie Prusiją, taip pat viduramžių leidiniais lotynų kalba. Prof. Jakštas taip susidomėjo ta biblioteka, kad po dviejų

Dr. Juozas Jakštas

Lituanistikos Instituto suvažiavime 1975 m. Clevelande. Iš kairės: Instituto pirm. inž. Jurgis Gimbutas, dr. J. Jakštas ir inž. Bielinis.

metų, pasitraukęs iš fabrikos į pensiją, 1966-67 metais praleido ištisas savaites Harvardo Universiteto bibliotekoje rinkdamas medžiagą, kuriai net iki dvylikos valandų per dieną. Išdavoje to gimė jo viršminėtoji knyga, kurioje, pradedant išsamiu Mažosios Lietuvos istorijografijos įvadu, originaliai ir detalai nagrinėjamas gyventojų kilmės kilnojimas. 'Tik gyventojų kilmė nustato etnografinės ribas', tvirtina mūsų žymusis istorikas. 'Todėl ir tų ribų nustatymo pagrindė reikia išnagrinėti gyventojų kilmę sudėti'.

Pagaliau jis man paduoda paslaptinę manuskriptą, kurio 325 mašinėlė rašyti puslapiai, kai kur su pataisomis ir ištaisymais, byloja apie stambų veikalą ir didelės apimties darbą. 'Tai dr. Šliupo biografija', informuoja mane prof. Jakštas. 'Rasčiau ją apie keturis metus - 1968-72 metų laikotarpyje'. Pamažu pradeda man aiškinti tiek tokios biografijos rašymo metodas, tiek paties autoriaus požiūris į asmenybę. Dr. Jakštas pripažįsta dr. Jonui Šliupui didelį idealizmą ir jis randa pateisinimą dr. Šliupo stipriam ateizmui, kilusiam iš to laiko dvasios ir jį supusios aplinkos. Toje biografijoje prof. Jakštas reiškia savo ir kritiškas mintis. Tačiau, ją rašant, jam pirmoje eilėje rūpėjo asmenybės išsirutuliojimas. Mažiau svarbos jis teikė enciklopediniams faktams. Nagrinėjant dr. Šliupo raštus, net ir jo vertimus, kurie be abejo rodo vertėjo skonį ir pažiūras, ryškėjo dinamiška ir veržli Šliupo asmenybė. Taip pat savo veikalui prof. Jakštas naudojo raštus apie Šliupą, laikraščių iškarpas, Šliupo paties rašytą autobiografiją bei jo rankraščius, ir dukteriai Aldonai Šliupaitei rašytus laiškus.

Apžiūrėjusi prof. Jakšto darbo 'laboratoriją', kuri man dalinai primena Ft. Meyers lankyta Tomo Ediso darbo kambarį, pradėjau suvokti, koks sunkus ir daug ištvermės reikalaujantis yra istoriko-biografo darbas. Ant rašomojo stalo, kuris stovi ties ramiu, į kiemą žvelgiančiu langu, rikiuojasi dėžutės su tvarkingai surūšiuotomis kartotekos kortelėmis ant kurių išdėstyta smulki ir autentiška informacija - kruopštaus ieškojimo, organizavimo ir katalogizavimo vaisius. Ant knygomis prikrautos spintos viršaus guli net kelios dėžės, kuriose yra sukrauta medžiaga, gauta iš dr. Jono Šliupo šeimos narių Sienas puošia trys skirtingi Lietuvos žemėlapiai, o už spintos siaura lovutė, kurioje po ilgų darbo valandų, prof. Jakštas gali išsitiesti poilsui. Jis pats savo darbo kabinetą vadina 'studentišku kambariu'.

Dr. J. Šliupo biografijos rašymą skatino eilė iškiliųjų lietuvių, jų tarpe a.a. Pijus Žiūrys ir a.a. Juozas Bachunas, o taip pat ir Jono Šliupo sūnus Vytautas. Tačiau tik paskutiniu metu tos knygos leidimu rimtai susidomėjo Akademinis Skautų Sąjūdis. Knyga jau esanti rinkykloje. Įdomu, kad gale knygos specialiu priedu bus

LKM Akademijos suvažiavime Detroite 1976 m. Pirmoje eilėje iš kairės: inž. A. Rudys, prel. V. Balčiūnas, kun. K. Pugevičius, dr. A. Damušis, dr. J. Jakštas, kun. dr. V. Gidžiūnas, J. Urbono nuotr.

Nežiūrint, kad pažįstu gan daug vyresnio amžiaus lietuvių inteligentų, kurie caro

(Nukelta į 14 psl.)

Clevelande...

(Atkelta iš 13 psl.)

atspausdinta ir dr. Jono Šliu po trumpa autobiografija, iki šiol niekur spaudoje nepasirodžiusi. Buvo daromos pastangos gauti kiek medžiagos iš Lietuvos, nes buvo patirta, kad dr. Šliupas savo namuose Palangoje turėjęs turtingą archyvą. Deja, toji medžiaga liko nepasiekiama. Prof. Jakštas ypatingai vertina dr. Šliupo veiklą Amerikos lietuvių tarpe, kuri netiesioginiai davusi pradžią lietuviškoms parapijoms, jam pravedus aštrią kampaniją prieš lietuvių suplakimą su lenkais ir lietuvių dalyvavimą lenkų religiniame gyvenime. To rezultate teko jam ir nukentėti.

Esu tikra, kad naujoji dr. Jakšto knyga bus pasitiktą mūsų visuomenės su dideliu susidomėjimu, nes per ryškia ir kontraversišką dr. Šliupo asmenybę turėsime progos susipažinti su mums mažai nežinomais mūsų gyvenimo istoriniais laikotarpiais ir į juos pažvelgti naujomis akimis. Be abejo, ir paties dr. Jakšto asmenybė bus perleidusi Šliupo darbus ir gyvenimą per savąją prizmę ir suteikus jam naują interpretaciją.

Prof. Jakštas, ilgametis Lietuviškosios Enciklopedijos štabo narys ir Enciklopedijos istorinių straipsnių autorius, yra pskendęs 'smulkiuose' darbeliuose. Jo istorinių veikalų kritikos straipsniai, knygų pristatymai, pasiskaitos, recenzijos - visa tai užpildo turiningas gyvenimo dienas ir tampa įnašu mūsų dabarties kultūriniame gyvenime. Šalia to, kad ir nepalankiausiose sąlygose, jo nauji raštai giliai žvelgia į Lietuvos praeitį tiek per tam tikrus istorinius laikotarpius, tiek per pavienių iškilių asmenybių darbus ir gyvenimus, ieškant istorinės tiesos ir naujo žvilgsnio į visą tai, kas tampa mūsų tautos istorija.

PAREMKITE DIRVOS ATSTATYMĄ

Dirvos pilnam atsistatymui, savo namo įsigyjimui ir spaustuvės įrengimui reikia 95,000 dol. Jau surinkta ir laikoma atstatymo fonde 64,000 dol. Dar trūksta 31,000 dol.

Padėkite šią sumą greičiau surinkti. Aukos galima įteikti Atstatymo komitetams Chicagoje, Clevelande ar tiesiog Dirvai pasinaudojant šia atkarpa. Iš anksto širdingai dėkojame.

DIRVA

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. auką Dirvos atstatymui.

Pavardė ir vardas

Adresas

Palm Beach Lietuvių Klubu valdyba, susirinkusi pirmą kartą posėdžio naujoje Biliūnų rezidencijoje Juno Beach. Iš kairės: J. Daugėla, A. Biliūnienė, O. Juozaitienė, V. Mickus, V. Garmienė, Vyt. Tomkus.

■ Laiškai Dirvai

BENDROSIOS KOVOS BARE

Žūtbutinė kova su nuožmiu, jokių nuolaidų, jokių kompromisų nedarančiu okupantu turi būti vykdoma globaliniu mastu. Negana to, kad paskirų kraštų tremtinių organizacijos ar ryžtingų kovotojų grupės tą kovą remia: jų veikla teapima tik ribotą skaičių žmonių; galiausia net ir jų tarpe iškyla įvairių nesusipratimų ir pragaištingo jėgų ir

laiko eikvojimo tarpusavio ginčuose. Tat vienos, visą veiklą jungiančios, visam išlaisvinimo darbui vadovaujančios institucijos remimas yra reikalingas ir būtinas.

Šios mintys kyla beskaitant VLIKo ir Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondo atsišaukimą. Pastaruoju metu VLIKas stiprina ir išplečia savo informacinę tarnybą veikiant viešąją nuomonę, skleidžiant žinias visame laisvajame pasaulyje apie mūsų tautos likimą rusiškojo imperializmo prieštardijoje. Nuolatinės ir tikslios informacijos reikia bent šimto valstybių diplomatinėms tarnyboms ir dideliame skaičiuje įvairių tarptautinių mastu veikiančių organizacijų, spaudos, radijo bei televizijų programų skelbiant apie didžiausią šio šimtmečio gėdą, kada senos kultūros tautos vargsta rusiškojo imperializmo sukurtų tautų naikavimo sistemoje.

VLIKas remia ir ateityje remis LKB Kronikos leidimą ir platinimą kitomis kalbomis. Radijo bangomis perduodant Kronikos ir "Aušros" žinias į ok. Lietuvą, gelbstima siekti tų leidinių tikslo.

Visiems tiems darbams ir užmojams reikalinga nuolatinė parama, kurią telkia Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondas. Neseniai T. Fondo atsišaukimuose buvo kukliai paprašyta paaukoti Lietuvos laisvinimo bylai remti bent vienos dienos uždarbį. Kokia tai menka auka palyginus ją su mūsų brolių okupuotoje tėvynėje aukomis! Neturime tikslų davinių, kiek milijonų kasmet išleidžiame gėralams, pramogoms ir kitokioms tuštybėms, bet turime davinius, kiek mizernų skatėlių skiriam svarbiausiam mūsų tautos reikalui. . . Juk VLIKas, toji mūsų išeivija

bai skurdus ir gėdingas faktas, kurs daugeliui dar neapsnūdusių tėvynainių sąžinės priekaištus turėtų sukelti.

Laikas jau subrusti! Laikas garsiau rėkti okupantui ir visam pasauliui, kad išdidiai aiščių palikuonė niekada nesutiks išmainyti savo suverenės valstybės garbės į elgetišką mizeriją, kurią bruką idijotiškos sistemos vardu imperialistas rusas. Niekada nesutiks atsižadėti savo tikėjimo ir savo žmoniškumo principų vakarų kultūroje ir civilizacijoje išaugusi ir subrendusi tauta. Niekada nesutiks ji tapti bedvasiais, sugyvinčiais imperialisto okupanto vergais.

Pr. Karalius

ir visą tautą atstovaujanti institucija, savo metiniu biudžetu vargiai tepilygsta vidutinio gydytojo metinėms pajamoms. Tai jau la-

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

andré duval

šios dienos grožio salionas
su vakar dienos kainomis

Viskas vėliausios
mados pas
Andre Duval...

Patrauklus naujas dekoravimas, patys naujausi įrengimai ir geriausiai už viską, mūsų einančios su diena talentingos patarnautojos, kiekviena iš jų eksperte technikoje ir stiliuje.

Taip viskas seka šios dienos reikalavimus, išskirus kainas...

Shampoo &
Styleset \$3.45
not \$7.50

HAIRCUTTING \$3.45
from only
not \$7.50

BLOWER CUT & STYLING, only \$7.95
not \$15

L'Oreal Perm
\$12.50
not \$17.50

Frosting \$17.50
not \$30
cup or cap

Sale of Beauty \$7.95
Special — the famous
Vita Perm. complete
with cut.

Incl. cut
UniPerm \$20.00
The great new wave
that's pre-programed
for beautiful results
every time \$30.00 at
most salons.

Permanent Eyelashes, individually applied, \$15
The marvelous No Set Perms, from only \$10
by Hibner, Helene Curtis.

No rollers, no pincurs, ever again!
Jeigu jūs dar nebandėte mūsų saliono, jūs prarandate puikų grožio pažinimą. Niekas nėra ką jūs galėtumėte prarasti — ir jeigu jūs neesate patenkinta mūsų stiliumi, sąskaita nebus pristatyta.

Yra kuklus 30 c. papildomas mokestis
visai sumai.

Penktadienį ir šeštadienį 50 c. daugiau

EAST
• 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346
• Opposite Eastgate, 449-3435
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700,
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's Lake Shore Blvd.
• Painesville 357-6129
The New Market

WEST
• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• North Olmsted, 777-8686
• Parmatown, 884-6300
• Sheffield Center Lorain 233-7211
233-8020
Elyria 324-5742

CLEVELANDE IR APYLINKSE

KASULAIČIO KNYGOS SUTIKTUVĖS

Naujos Algirdo J. Kasulaičio knygos apie Lietuvą LITHUANIAN CHRISTIAN DEMOCRACY sutiktuvės Clevelande įvyks sekmdienį, gruodžio 19 d. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos mažoje salėje (tuoj po pamaldų) 11 val. Kalbės prof. J. Jakštas ir dr. Danguolė Tamulionytė. Taip pat tą sekmdienį užprašytos pamaldos už Mykolo Krupavičiaus ir dr. Petro Karvelio sielas.

Knygos sutiktuvės rengia LKDS skyrius ir Clevelando ateitininkija. Visi kviečiami dalyvauti. Čia bus proga ir knygą įsigyti. Taipgi numatoma kavutė su mažomis vaišėmis. Parengimas neužtruks daugiau valandos.

(ag)

• Lietuviškosios Skautybės Fondo atstovas Clevelande v. s. Vl. Bacevičius

praneša, kad į fondo ugdytojų eiles jau įsijungė gražus būrys clevelandiečių skautų vadovų ir bičiulių: Clevelando Skautininkų Ramovė, skautininkai V. ir Ap. Šenbergai, v. s. M. Barniškaitė, dr. A. Kisieličius, J. Kašuba, V. Stankauskas, A. Baliūnas, Ign. Janavičius, B. Maželis, J. N. Mockai, J. Budrienė ir visa eilė kitų. Gražų pavyzdį parodė a. a. Ed. Malcano artimieji, leidę surinkti LS Fondui aukų vietoje gėlių pagerbiant velionio atminimą. Jo vardas liks įamžintas lietuvių skautiškojo jaunimo organizacijos rėmėjų eilėse. (pk)

ATSISAUKIMAS FILMO REIKALU

Clevelando organizacijos ir pavieniai asmenys, turintieji istorinės medžiagos, tinkančios panaudoti Clevelando Lietuvių Istoriniam filmui, maloniai prašomi tą medžiagą pradėti rinkti, rūšiuoti ir ją pristatyti 1977 metų sausio mėn. 8 dieną Lietuvių Namuose tarp 10 val. ryto ir 2 val. p. p. Medžiagos rinkimą globoja Algis Rukšėnas.

Maloniai prašoma laikytis sekančių nurodymų:

1) Istorinės nuotraukos

privalo būti pažymėtos data ir asmenų pavardėmis.

2) Organizacijos prašomos pristatyti trumpą savo veiklos ir įkūrimo istoriją, ne ilgesnę trijų mašinėlė rašytų puslapių, su atitinkamai pažymėtomis nuotraukomis ir filmais.

3) Filmai turi būti apsaugos dėžutėse ir taip pat privalo turėti visą reikiamą informaciją. Formatas ir spalva nesvarbu.

4) Visa medžiaga turi būti sudėta į vokus, ant kurių reikia pažymėti davėjo pavardę, adresą ir ar medžiaga turi būti gražinta, ar, ją panaudojus, gali būti atiduota archyvams.

Už gražintiną medžiagą bus išduodami pakvitavimai.

Dėl smulkesnės informacijos galima skambinti vakarais A. Balašaitienei tel. 382-4997 arba S. Gedgaudienei tel. 321-44751.

Clevelando Lietuvių Filmo Komitetas

• Geriausia dovana šventėms paveikslas! Apsilankę i Superior Savings vyr. įstaigą, 798 E. 185 St. Clevelande, čia rasite didelį pasirinkimą už prieinamą kainą dail. Juliaus Šukio pa-

veikslų. Jo kūrinį paroda lapkričio 14 turėjo didelį pasisekimą ir didžioji dalis darbų buvo parduota.

• Speciali paroda švenčių sezonui kalėdinių gėlių miesto šiltadaržyje 750 E. 88 St. atidaryta kasdien nemokamai nuo 9:30 iki 4:30.

• Superior Savings įstai-gos Kūčių diena, penktadienį, gruodžio 24 d. bus atidarytos tik iki 2:30 val. p. p.

DĖMESIO, CLEVELANDO JAUNIME!

Nauji Metai jau už kelių savaitių ir norim, kad visas Clevelando lietuvių jaunimas sutiktų kartu... Taigi, Bendruomenės Clevelando apylinkės lietuvių jaunimo komitetas ruošia jums Naujų Metų sutikimą.

Sutikimas įvyks gruodžio 31 d. 9 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje. (Kviečiam visus aštuoniolikmečius ir vyresnius "coctails" 8:30).

Bilietai parduodami iš anksto už \$5.00, o prie durų už \$6.00. Prašom visus organizuoti stalus po dešimt asmenų. Dėl bilietų užsakymo kreiptis į Rūtą Giedraitytę — 944-6835, ar Romą Plodžinską — 932-3242, 694-3428 darbo metu.

Iki pasimatymo Naujų Metų sutikime! (rg)

BENDROS KŪČIOS

Clevelando Skautininkų Draugovė gruodžio 24 d. 7 val. vakaro D.M.N.P. parapijos apatinėje salėje (įėjimas iš Marcella Rd. pusės) ruošia bendras Kūčias. Šeimos arba pavieniai asmenys norintieji dalyvauti praneša A. Petukauskienei telef.: 531-3872 iki gruodžio 18 d. Kaina: suaugusiems \$5.00, vaikams nuo 7 metų \$2.50.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

penktadienį 8-9 v. v.

★

BALTIJOS AIDAI
pirmadienį 8-9 v. v.

★

WXEN-FM 106.5 MC

NAUJAS GROŽIO SALONAS

SILVER SHEARS BEAUTY SALON

687 E. 185 St. Cleveland, O.

Vienintelis lietuvių moderniškai įrengtas grožio salonas. Automobiliams pastatyti aikštė yra už Bi-Rite maisto krautuvės.

Vedėja Giedrė Mazolianskaitė. Dėl susitarimo skambinti — 486-4240

Vincas Gelgotas

DRAUDIMAS JUMS IR JŪSŲ ŠEIMAI

Prieš perkant naują, ar atnaujinant turimą draudimą kreipkitės pas mane ir tikrai įsitikinsite, kad State Farm draudimas yra geriausia vertė prieinama kaina.

KESTUTIS GAIDŽIŪNAS
28801 Lake Shore Blvd.
Willowick, Ohio 44094
Įstaiga 943-1202.
Namai 731-1078

HOUSE FOR SALE

Near Our Lady Of Perpetual Help Church, brick bungalow, two bedrooms down, large kitchen, near East 185 Street.

GEORGE KNAUS
Realtor

819 East 185 Street
481-9300

(50-52)

Mokame aukščiausią nuošimtį už santaupų pažymėjimus

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiam

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiam

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas oš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą — ant išimtos sumos išmokamas tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%)

Patogiausias taupymo būdas reguliari taupymo knygutė

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI

Open
Saturdays
Closed
Mondays

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th St.

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Ave.

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Ave.

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road
(near Green)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING
Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

• S. Bučmys, gyv. Dayton, Ohio, atsiuntęs Dirvai paremti auką 10 dol. rašo: "Dirvos laikraščio vedamieji straipsniai yra labai įdomūs, juos skaitau su pasigerėjimu. Labai mėgau Antano Laukaičio straipsnius. Jis rašo labai vaizdingai ir įdomiai". Ačiū už auką ir pastabas.

• Chicago's Lietuvių Moterų Klubas, per savo išd. Aldoną Torok, atsiuntė Dirvai paremti auką 25 dol. Ačiū.

• Jonas Laurinaitis, gyv. Australijoje, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo Dirvai auką 10 dol. Savo laiške rašo: "Linkėjimai redaktoriui ir leidėjams už kantrybę ir pasišventimą išlaikyti laikraštį tinkamoj

aukštumoj bei nušviečiant mūsų niūrią padangę tais idealais, kuriems mes paaugojome savo jaunystę. Sėkmės ir širdingiausios sveikinimai visiems kolegoms šv. Kalėdų ir N. Metų proga." Ačiū už auką ir linkėjimus.

• Korp! Neo-Lithuania Los Angeles valdyba, per išd. Br. Dūdą Dirvos atstatymui atsiuntė auką 50 dol. Ačiū.

• Plk. Voldemaras Šenbergas, Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris ir lietuvių skautų kūrėjas, buv. vyr. skautininkas, atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Algirdas Jonys, ALTS Rytų apygardos pirm., pri-

Lietuvos Kariuomenės atkūrimo minėjimas New Yorke sėkmingai praėjo š. m. lapkričio 21 d., Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Po iškilmingų mišių bažnyčioje įvyko akademija, kurią atidarė dr. E. Noakas ir vadovauti pakvietė Bronių Balčiūnų. Pagrindinę kalbą apie Lietuvos kariuomenės įsikūrimą istoriniu pobūdžiu pasakė Vincentas Gruzdis iš Philadelphijos. Žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Anicetas Simutis. Meninę dalį atliko sol. Jūratė Litchfield, akompanuojant Daliai Sakaitėi ir tai dienai pritaikytos kūrybos paskaitė B. Balčiūnas ir V. Jankauskienė. Po minėjimo vyko vaišės. Šventę rengė New Yorko Ramovėnai, Birutietės ir Šauliai. Nuotraukoje sol. Jūratė Litchfield ir pianistė Dalia Sakaitė. L. Tamošaičio nuotr.

A. A.

SALOMĖJAI JURGUTAVIČIENEI

mirus, mieliems, ANTANINAI ir PRANUI

PETRAIČIAMS, dukrai DANUTEI ir AR-

VYDUI KIZIAMS, bei visiems artimiesiems

reiškiame nuoširdžią užuojautą

Kazys, Ona Adomavičiai
ir šeima

Mielam Prieteliui

A. A.

STASIUI GUDUI

mirus, žmoną VERUTĘ ir dukras GRAŽINĄ

ir AUDRONE širdingai išjaučia ir kartu liūdi

Justinas ir Aldona
Kudirkai
su šeima
ir
Juzė Juškevičienė

Mielam tremties bendrakeleiviui

A. A.

Ats. majorui JUOZUI KRIŠČIŪNUI

mirus, brolių ANTANĄ ir jo šeimą bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Joana ir Steponas
Kęsgailos

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

Br. Keturakis,
Milwaukee, Wisc. 27.00
Č. Kiliulis,
Lexington, Mass. 2.00
J. Kuncaitis, Novelty, O. 10.00
Br. Maželis, Cleveland .. 7.00
A. Puškorius, Cleveland 10.00
K. Mikolajūnas, Chicago 7.00
P. F. Endzelis, Chicago .. 7.00
V. Balsys, Toronto 7.00
P. Vėbra, Chicago 10.00
J. Jonušas, Rochester 2.00
J. Karys,
Bridgeport, Conn. 10.00
A. Augustinas, Chicago .. 2.00
A. Kappa, Toronto 2.00
J. Žemaitis,
Hot Springs, Ark. 7.00
J. Vodopalas,
Glenn Dale, Md. 3.00
V. Drebinskas, Chicago 10.00
V. Misiulis, Detroit, Mich. 25.00
J. Penkiūnas, Baltimore 2.00
J. Nausėda,
Woodland Hills, Ca. .. 2.00
Br. Tiškus, Collinsville, Ill. 2.00
A. Vasis, Cleveland 2.00
M. Ambrose, Garfield, NJ 7.00
J. Venckus,
Coventry, R. I. 1.00
V. Šarka, Detroit, Mich. .. 2.00
P. Dalinis,
St. Petersburg, Fla. 7.00
A. Šošė, Chicago 7.00
A. Masiulis, Chicago 7.00
A. Navikas,
Wilkes Barre, Pa. 2.00
O. Mironaitė, Chicago 7.00
K. Kasakaitis, Chicago .. 5.00
J. Tumas,
Oak Lawn, Ill. 5.00
P. Vaičaitis, Largo, Fla. 2.00
V. Šenbergas, Cleveland 20.00
J. Ulpinė,
Dorchester Mass. 2.00
A. Jankus, Delair, N. J. .. 2.00
J. Bakšys, Chicago 7.00
J. Cijunskas, Cleveland 5.00
A. Elijošius, Rexdale, Ont. 7.00
A. Kazilis, Concord, Ont. 13.00
K. Adomavičius,
Winchester, Mass. 12.00
J. Jurkus, Rochester 2.00

J. Laurinaitis,
Panania, Australija 10.00
L. Kerulis, Chicago 2.00
S. Jurgaitis, Cleveland .. 7.00
A. Puteris, Toronto, Ont. 2.00
J. Žuras, Rochester, N. Y. 2.00
V. Vaičiūnas,
Kalamazoo, Mich. 7.00
U. Grincius, Cleveland .. 5.00
A. Augustinavičienė Cleve. 7.00
J. Musteikis, Rochester .. 5.00
V. Kecorius, Toronto, Ont. 7.00
P. Michelevičius, Chicago 12.00
K. Ramonas, Chicago 12.00
J. Daniliauskas,
Stamford, Conn. 5.00
V. Slavinskas,
Monticello, N. Y. 7.00
Br. Elsbergas,
Surfside, Fla. 7.00
S. Bučmys, Dayton, Ohio 10.00
V. Mitchell, Taylor 3.00
L. Kriaučeliūnas,
Palos Park, Ill. 10.00
P. Damijonaitis,
Cranford, N. J. 2.00
A. Pocius, Elizabeth, N. J. 8.00
A. Šalkauskas,
Juno, Fla. 5.00
A. Balsys,
Kensington, Md. 7.00
V. Miškinis, Toronto 7.00

V. Janušonis,
Dousman, Wisc. 7.00
A. Andrulionis, Boston .. 2.00
A. Juodvalkis,
Chicago, 4 pren. 8.00
A. Kalvaitis, Chicago 7.00
P. Didelis,
Philadelphia, Pa. 2.00
J. Valaitis,
Brecksville, Ohio 7.00
H. Siaurys, Toronto, Ont. 10.00
G. Marchertas,
Wauwatosa, Wisc. 7.00
V. Satkus,
St. Catherines, Ont. 2.00
V. Stimburienė,
Willowick, Ohio 7.00
F. Zylė, Cleveland 7.00
B. Majauskas,
Schaumburg 2.00
M. Vinclovas, Cleveland 2.00
J. Jakštas, Lakewood, O. 10.00
A. Juodka, Chicago 2.00
P. Pajaujįs,
Mt. Clemens, Mich. 2.00
Chicago's Lietuvių
Moterų Klubas 25.00
P. Zailskas, Chicago 2.00
P. Kudukis, Cleveland .. 2.00
A. Nasvytis, Cleveland .. 7.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Maloniai kviečiame Jus su šeima ir draugais atsilankyti į Korp! Neo-Lithuania

**NAUJŲJŲ 1977 METŲ
SUTIKIMĄ,**
rengiamą 1976 m. gruodžio 31 d.
LIETUVIŲ TAUTINIULOSE NAMUOSE,
6422 SO. KEDZIE AVE., CHICAGOJE,
TELEF. 778-9878

Svečiai bus linksminami VYTIS orkestro.

Šilta vakarienė, šampanas ir stiprieji gėrimai (riboti).
ĮJĖJIMAS 20 DOL5 ASMENIUI STUDENTAMS 15 DOL.
Renkamės 9-10 v. v. Vakarienė 10-11 v. v.

Korporantai dalyvauja su spalvomis.

Staliukai užsakomi ir pinigai sumokami iki gruodžio 26 d. pas Br. Kasakaitį, 778-7707, 7150 So. Spaulding Ave., arba A. Juodvalkį, 925-0035, 6620 So. Rockwell Street, Chicago, Ill.

KORP! NEO-LITHUANIA
VALDYBA CHICAGOJE